БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 152 (19.228). • 1985 йил 5 июль, жума • Баҳоси 3 тийин.

«КОСМОС-1665» ПАРВОЗДА

1985 йил 3 июль куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-1665» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазо тадқиқотларини давом эттиришга мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

М. С. ГОРБАЧЕВ М. ПЛАНИНЦ БИЛАН УЧРАШДИ

4 июль куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан СССРга келган ЮКС Марказий Комитетининг аъзоси, ЮСФР Иттифоқ Ижроия вечесининг Раиси М. Планинц билан учрашди.

Суҳбат чоғида иккала томон кўп соҳалардаги Совет—Югославия муносабатлари муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини, КПСС билан ЮКС, Совет Иттифоқи билан Югославия ҳамжиҳатлик ва ўзаро ишончни мустаҳкамлашга, самарали ҳамкорликни Совет—Югославия қўшма ҳужжатларида таърифланган принциплар ва аҳдномалар асосида янада мустаҳкамлашга муттасил интилаётганликларини таъкидлади.

СССР ва ЮСФР раҳбар партия ҳамда давлат арбоблари ўртасидаги мунтазам учрашувлар, турли даражалардаги партиялараро алоқалар практикасини давом эттиришга тайёрлик изҳор этилди.

М. С. Горбачев билан М. Планинц иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро манфаатли иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни, шунингдек бу ҳамкорликни янги, илғор формалар билан бойитиш истиқболларини ижобий баҳоладилар.

Актуал халқаро проблемалар хусусида фикрлашиш чоғида М. С. Горбачев дунёдаги вазият ҳамон мураккаб бўлиб турганлиги барча тинчликсевар кучларни янада активлаштиришни, империализмнинг хатарли ҳаракатлари сабабли келиб чиқаётган ядро можароси хавфига қарши курашда янада мустаҳкам ўзаро баҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилишни қатъий талаб этаётганлигини таъкидлади. Суҳбатда социалистик мамлакатлар, кўпгина қўшилмаган давлатлар халқаро кескинликни юмшатиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш учун, давлатларнинг тенг ҳуқуқли тинч ҳамкорлигини ривожлантириш учун кураш ишига катта ҳисса қўшаётганликлари қайд этилди. СССР билан ЮСФР шу мақсадларга эришишга изчиллик билан интилаётганликлари тасдиқланди.

М. С. Горбачев мамлакат социал-иқтисодий ривожини фан-техника тараққиёти негизида жадаллаштириш юзасидан кўрилаётган тадбирлар ҳақида, КПССнинг XXVII съездига кўрилаётган тайёргарлик ишлари тўғрисида гапириб берди.

М. Планинц эса Югославиядаги социалистик қурилишнинг актуал проблемалари тўғрисида, ЮКСнинг бўлажак XIII съезди ҳақида ахборот берди.

Югославия раҳбарлари номидан М. Планинц М. С. Горбачевга ўзи учун қулай вақтда Югославияга ташриф буюриш тўғрисида таклифнома топширди. М. С. Горбачев ЮСФР Президиумининг Раиси ва ЮКС Марказий Комитети Президиумининг Раисига Совет Иттифоқига келиш тўғрисида қилинган таклифларни такрорлади. Визитларнинг ўзаро мақбул муддатлари қўшимча равишда келишиб олинади.

М. С. Горбачев билан М. Планинцнинг учрашуви самимий, ўртоқларча вазиятда ўтди.

(ТАСС).

ЮКСАЛИШНИНГ ҚУДРАТЛИ ОМИЛИ

Техника тараққиёти экономикани ривожлантириб боришнинг шундай улкан резервики, ундан ишнинг кўзини билиб ва оқилона фойдаланилган тақдирда жуда катта самаралар беришини эришилган муваффақиятлар тасдиқлаб турибди. Фан-техника тараққиётини жадаллаштирмасдан туриб, экономикани ривожлантиришда кутилган натижаларга эришиб бўлмайди. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель ва июль Пленумлари ва фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгашда бу масала ҳаёт талаби эканлиги алоҳида таъкидланганн ҳам бежиз эмас.

Партиямизнинг техника тараққиётини жадаллаштириш ҳақидаги кўрсатмаларини бутун мамлакатимиз меҳнаткашлари ва барча тармоқларнинг мутахассислари астойдил қўллаб-қувватламоқдалар. Дарҳақиқат, техника тараққиёти экономикани барқарор ривожлантириб боришнинг ҳал қилувчи омилидир. Ана шу омилдан оқилона фойдаланган коллективлар маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, буюмларнинг сифатини яхшилаш, самарадорликни ошириш, капитал маблағларнинг ўринли сарфланишига муваффақ бўляптилар.

Кейинги йилларда бутун мамлакатимиздаги сингари республикамизда ҳам техника тараққиёти соҳасида талайгина тадбирлар амалга оширилди. Бу борада қўлга киритилган ютуқлар билан ҳақли равишда фахрланамиз. Республика сув хўжалиги иншоотларининг бир қанчасида масофадан туриб бошқарув қурилмалари жорий этилган. Электрон-ҳисоблаш машиналаридан фойдаланишда жиддий ютуқларимиз бор. «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида роботларни қўлланишга киришилди. «Ташсельмаш» заводида ва бошқа кўплаб корхоналарда иш жойларини аттестациядан ўтказиш имкониятларидан яхши фойдаланилмоқда. Реконструкциялаш йўли билан корхоналарнинг қувватини ошириш ва кенгайтириш борасида диққатга сазовор тажриба тўпланган.

Ҳамма ерда КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини улкан меҳнат зафарлари билан нишонлаш учун мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда. Меҳнаткашлар коллективлари фан-техника тараққиёти имкониятларидан унумлироқ фойдаланиш йўли билан маҳсулот тайёрлаш ҳажмини ошириш, сифатини яхшилашга, маҳсулот тайёрлашга кетадиган меҳнат, сарф-харажатларни қисқартиришга эришаётирлар. Съезд шарафига ўтказилаётган зарбдор ўн кунликларнинг ғолиблари қўлга киритаётган ютуқларда фан-техника тараққиётининг ҳиссаси оз эмас.

Илғор корхоналарнинг тажрибаси кўрсатадики, техника тараққиётига асосланиш кутилган натижага тезроқ эришишга ёрдам бермоқда. Фан-техника тараққиётининг барча бўғинларида камроқ сарф-харажат қилиб, юксакроқ натижаларга эришиш йўлидан бориш керак. Корхоналарни техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлаш энг муҳим масаладир. Реконструкциялашга сарфланган маблағлар янги корхоналар қурилганига қараганда қарийб икки ҳисса кўп самаралироқдир. Ресурсларни тежаб берадиган технологияларни ишлаб чиқиш ва жорий этишда конструкторлик бюролари, илмий-тадқиқот институтлари, тармоқларнинг етакчи мутахассислари масъулиятини ошириш зарур.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда машинасозликнинг роли беқиёсдир. Ҳаёт халқ хўжалигининг бу тармоғини тубдан реконструкция қилишни талаб этмоқда. Янги техниканинг мукаммал нусхаларини кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришнинг барча бўғинларини автоматлаштириш машинасозликнинг қай даражада ривожланганлигига боғлиқ. Ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаш ва механизациялаш технология жараёнларини одамларсиз бошқаришга ўтишни жадаллаштиради.

Кадрларнинг малакаси, маҳорати, инженерлик тайёргарлиги фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда ҳал қилувчи аҳамиятга эга. «Юқоридан то қуйи бўғингача кадрларнинг фикр-ўйлари ва кайфиятларида бутун чоралар билан ўзгаришни амалга ошириш, — деб таъкидлади КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланган кенгашдаги докладида, — уларнинг диққат-эътиборини энг муҳим нарса — фан-техника тараққиётига жамлаш бугунги кунда партиявий ишнинг бош йўналишидир». Ҳақиқатан ҳам фан-техника тараққиётини жадаллаштириш инженер-техник ва илмий кадрлар билан боғлиқ вужудга келган вазиятни тубдан ўзгартиришни кун тартибига қўймоқда. Илмий ва инженерлик меҳнатининг жамоатчилик томонидан эътироф этилишини ошириш, унда ижодий ташаббусларни кучайтириш, кам одам билан ишлар сифатли бажарилишини рағбатлантириш ва шу асосда уларга ҳақ тўлаш даражасини ошириш тадбирларини қўлланиш зарур. Фан-техника тараққиётининг бутун боришига партиявий таъсирни кучайтириш, унинг ҳал қилувчи соҳаларида партия кадрларини мустаҳкамлаш керак.

Айрим корхоналарда техника тараққиёти ва реконструкциялашнинг афзалликларига ҳамон етарли баҳо берилмаяпти. Тошкентдаги подшипниклар ремонти заводидаги асбоб-ускуналарнинг деярли ярмиси маънавий ва жисмоний жиҳатдан эскириб кетган. Корхонадаги бу аҳвол ҳозирги талаблар даражасида маҳсулот тайёрлаб чиқаришга халақит бермоқда. Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг Қўнғиротдаги 18-ғишт заводлари бошқармаси реконструкциялаш объектларидаги ишнинг бугунги аҳволи ташвиш туғдирмоқда. Реконструкциялаш ишлари суръати талабга жавоб бермайди. Оқибатда объектларни фойдаланишга топшириш муддатлари чўзиб юборилмоқда.

Иш қуролинг соз бўлса, машаққатинг оз бўлур, дейилади халқ мақолида. Фан-техника тараққиёти экономика олдида турган муҳим ва мураккаб вазифаларни муваффақиятли адо этишга самарали таъсир кўрсатиши бирон дақиқа ҳам унутилмаслиги керак. Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик органларининг раҳбарлари янги техникани жорий қилиш, унинг самарадорлигини ошириш, кўпроқ иқтисодий афзалликлар берадиган технологияларни дадил татбиқ этишда изчиллик кўрсатиш устидан назоратни кучайтириш, кадрларда ташаббускорлик, ижрочилик, топширилган ишга юксак масъулият билан ёндашиш хислатларини тарбиялаб бориш ҳақида доимий ғамхўрлик кўрсатишга даъват қилинганлар.

Съездолди мусобақаси қатнашчиларининг бутун эътибори ишлаб чиқаришни механизациялаш, автоматлаштириш, илғор техника ва технологияни жорий этишга қаратилиши керак. Бу беш йиллигимизни зафарли якунлаш ва ўн иккинчи беш йилликни муваффақиятли бошлаб юбориш учун мустаҳкам замин яратиш имконини беради.

КПСС XXVII СЪЕЗДИГА — 27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК!

Яккабоғ районидаги Будённий номли совхоз механизаторлари ғалла ўримини уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Тажрибали комбайнчи М. Қурбонов ишда касбдошларига ўрнак бўлаётир. Суратда: М. Қурбонов турмуш ўртоғи Ойнахон ва ўғли Абдурауф келтирган янги ҳосил нонидан татиб кўрмоқда.

Б. Юсупов ва Ш. Шаропов фотоси. (ЎзТАГ).

• Республикамиз меҳнаткашлари съездолди меҳнат вахтасини авж олдирмоқдалар

• Бешинчи зарбдор ўн кунликни ҳам муваффақиятли якунлайлик

• Илғор коллективларнинг ишлаб чиқаришда эришаётган ютуқлари ҳамма учун намуна

СТАХАНОВЧА СУРЪАТ

К. Хайруллаев бошлиқ қолипловчилар бригадаси съездолди зарбдор ўн кунликларида яхши натижаларга эришмоқда. Коллективнинг кўплаб аъзолари стахановча суръат билан ишлаш туфайли смена топшириқларини ҳамиша ортиғи билан бажараётирлар. Бригаданинг А. Мирзаев, Р. Ғуломов каби серғайрат ишчилари ҳар сменада планга қўшимча маҳсулот тайёрлаш билан ҳамкасблари ўртасида эътибор қозонишяпти.

Тошкентдаги Октябрь революцияси номли тепловоз ремонт заводида мусобақа ғолиблари сафи тобора кенгайиб бормоқда. Электр машиналари цехи пешқадам ишчиси Т. Ефстафаева иш вақтидан унумли фойдаланиш, тартиб-интизомга қатъий амал қилиш туфайли беш йиллик планини муддатидан илгари адо этди.

Корхонада коммунистик меҳнат ҳаракати кенг қулоч ёймоқда. Бу эса маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш имконини бераётир.

С. АЛИЕВ.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

КПСС XXVII съезди шарафига зарбдор меҳнат вахтасининг бешинчи ўн кунлиги давом этмоқда. Тўртинчи ўн кунликни муваффақиятли якунлаган корхонамиз коллективи ишлаб чиқариш участкаларида социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ўн кунлик топшириғи 104,3 процент адо этилди. Меҳнат унумдорлиги пландагидан 0,9 процент ошди. Топшириққа қўшимча кўплаб трикотаж буюмлар тайёрланди. Икки эски дастгоҳ ўрнига янги, серунум машиналар ўрнатилди. Айрим меҳнат участкаларида ишлаб чиқариш ҳажмини камайтирмаган ҳолда ишчи кучлари беш кишига қисқартирилди. Улар бошқа муҳим участкаларга ўтказилди.

Филиалимизнинг мавжуд 6 цехи ишчи-хизматчилари умуман олти ойлик топшириқларини ошириб бажаришди. Маҳсулот реализация қилиш плани 105 процент адо этилди. Шўлпон Қалимбетова бошлиқ тикувчилик, Намихон Мадаминова, Арухон Давлетмуродова ўртоқлар етакчилик қилаётган тўқув цехлари чеварлари, айниқса, яхши натижаларга эришдилар. Съезд шарафига зиммаларига юксак социалистик мажбурият олган А. Холмуродова, О. Ниёзова, С. Қалмуротова, Б. Жолбоева, Г. Кетибиева, А. Ешимбетова каби ўнлаб тикувчи ва тўқувчилар шу кунларда 1986 йилнинг охири, 1987 йилнинг дастлабки ойлари ҳисобига меҳнат қилмоқдалар. Ўзим 1987 йилнинг декабрь ойи меҳнат календарини очдим.

Кези келганда корхонамизда ҳали ҳал этилмаган айрим камчиликлар ҳақида ҳам айтиб ўтмоқчиман. Жумладан, филиалимиз эски бинода жойлашган бўлиб, хоналар тор, агрегатларни айланиб ўтиш мушкул. Корхонада меҳнат қилаётган хотин-қизлар учун маданий-маиший шароит етарли эмас. Болалар боғчаси масаласи ҳануз ҳал этилмаяпти. Шунингдек, айрим ҳолларда трикотаж полотнолар, тугмача, ип сингари ёрдамчи материаллар таъминотида узилишлар бўлиб турибди. Келтирилаётган материалларнинг турлари ва рангларига ҳам эътирозимиз бор.

Биз бош корхона — Тошкент «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарларидан ана шу камчиликларнинг олдини олишда ва коллективимизнинг унумли ишлашида зарур ёрдам кўрсатишига умидвормиз. Коллективимиз якунловчи йилда пландан ташқари 108 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш, 100 килограмм трикотаж полотноси, 20 килограмм йигирилган ип ва 5500 киловатт-соат электр энергияси тежаб қолиш, 1986 йилнинг биринчи квартал планини партиямизнинг олий анжумани очилгунга қадар бажариш мажбуриятини олган.

З. ЎТЕМУРАТОВА,
«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг Нукусдаги 2-филиали тикувчи-мотористи.

АГРЕГАТЛАР МАВСУМГА ШАЙ БЎЛСИН

РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗ-СОВХОЗЛАРИ ВА «ГОСКОМСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» БИРЛАШМАЛАРИДА ПАХТА ТЕРИШ ТЕХНИКАСИ РЕМОНТИНИ ЎЗ ВАҚТИДА, СИФАТЛИ ЎТКАЗИШ БЎЙИЧА ЗАРБДОР ОЙЛИК ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

Республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил декабрь ва 1985 йил апрель Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, Озиқ-овқат программасининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш ҳамда давлатга 5 миллион 730 минг тонна «оқ олтин» топшириш, уни тўла сақлаш ва қайта ишлашни таъминлашга ҳаракат қилмоқдалар. Машинада пахта териш технологиясини такомиллаштириш ва «зангори кема»лардан унумли фойдаланиш ҳисобига 3 миллион тоннадан зиёд хом ашё агрегатлар бункеридан тўкилади.

Колхоз ва совхозлар, «Госкомсельхозтехника» бирлашмаларида терим техникаси ўз вақтида, сифатли ремонт қилинишини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ва қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи Республика комитети 15 июлдан 15 августгача зарбдор ойлик эълон қилдилар.

Шу давр мобайнида барча терим техникаси ремонтдан чиқарилиб, старт чизиқларига қўйилиши керак.

Шу мақсадда ҳар бир колхоз, совхоз ва «Госкомсельхозтехника» район бирлашмаларида терим техникаси ремонтини ўз вақтида, сифатли ўтказиш борасида аниқ тадбирлар белгиланмоғи, оператив штаблар ташкил этилиши ва тасдиқланиши, етарли миқдорда механизаторлар жалб қилинган ремонт бригадалари тузилиши, терим-транспорт отрядларини ташкил этиш тугалланиши, механизаторлар сони аниқланиши, агар лозим бўлса механик-ҳайдовчилар тайёрлаш курслари очилиши лозим.

Зарбдор ойлик мобайнида механизаторларга пахта териш ва бошқа терим техникаси ҳамда махсус далаларни ажратиб бериш тугаллансин. Бундан ташқари техник хизмат кўрсатиш воситалари шайланмоғи, улар тажрибали уста созловчилар билан комплектланмоғи, зарур асбоблар, мосламалар ва эҳтиёт қисмларнинг алмашинув фонди билан таъминланмоғи, пахта териш техникасини ўз вақтида, сифатли ремонт қилиниши ва ремонтчиларга зарур шарт-шароитлар яратиш борасида социалистик мусобақани кенг йўлга қўйиш даркор.

Ойлик илғорларини рағбатлантириш учун пул маблағлари ажратилсин. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва «Госкомсельхозтехника» район бирлашмалари бошқарувчиларига ишчилар, ремонтчилар ва инженер-техник ходимларни терим техникасини мавсумга ўз вақтида, сифатли тайёрлашда актив қатнашганлиги учун моддий рағбатлантириш фонди ҳисобидан мукофотлашга рухсат берилади.

ҚИШЛОҚ УЧУН ЯНГИ ТЕХНИКА

Ўзбекистондаги минглаб олимлар, инженерлар, конструкторларнинг куч-ғайрати қишлоқ хўжалик корхоналарининг энергия билан таъминланиш суръатларини тезлаштиришга, аграр ишлаб чиқаришни саноат негизига кўчиришга, унинг интенсив ривожланишини таъминлашга қаратилган. 4 июль куни Тошкент область Янгийўл районида Ўрта Осиё машина синаш станцияси базасида очилган виставкада республиканинг илмий, лойиҳалаш ташкилотларида ва заводларида қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари учун тайёрланган 150 дан ортиқ янги машиналар, механизмлар ва мосламалар намойиш қилинди.

Экспонатлар орасида кабинаси қулай ва герметик бекиладиган, ғилдиракли трактор ҳам бор. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш Ўрта Осиё илмий-тадқиқот институти (САИМЭ) мутахассислари иштирокида ишлаб чиқилган бундай тракторни СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» бирлашмаси коллективи бу йил ишлаб чиқара бошлади.

Пахтачиликка мўлжалланган 150 от кучи қувватига эга бўлган тракторни қўлланиш катта иқтисодий наф келтиради. САИМЭ ходимларининг ҳисоблари асосида тайёрланган бундай тракторнинг тажриба нусхасини Белоруссия машинасозлари кўргазмага юборганлар. Чигит экиш ва ғўзани парвариш қилиш вақтида бу трактор ҳозирги 80 от кучи қувватига эга бўлган тракторга нисбатан икки баравар унумли иш бажаради.

«Союзмашхлопководство» Бутуниттифоқ саноат бирлашмасининг пахтачилик учун машиналар бўйича давлат махсус конструкторлик бюроси коллективи экспериментал тўрт қаторли пахта териш комбайнини кўргазмага қўйди. Унинг пахтани териб оладиган аппаратлари ғилдиракнинг олдида жойлаштирилган бўлиб, ғўзанинг пастки қисмидаги кўсакларни узатиб берадиган дискалар билан жиҳозланган. Аппаратга пахтани ажратиб олиш сифатини яхшилаш учун учинчи қўшимча бир жуфт шпинделли барабан ўрнатилган. Дастлабки синовларда очилган пахтанинг 90 процентдан кўпроқ қисми мана шу машина билан териб олинди.

Ана шу конструкторлик бюросида ғўза зараркунандаларига қарши курашда ишлатиладиган янги пуркагични яратишда металл конструкцияларни қўлланишдан воз кечишди. Химикатлар ғўзага қалин газламадан тайёрланган ҳаво билан тўлдириладиган 25 метрли енг орқали пуркалади. Бу мосламанинг вазни атиги 20 килограмм бўлиб, металлдан тайёрланганида вазни 2 тоннага етган бўлур эди. Бунинг устига пуркашнинг янги усули туфайли ҳар гектар ерга химиявий эритма сарфи 20 баравар камайтирилади.

Сабзавотчилик ва полизчилик бўлимларида ҳам ажойиб ва истиқболли машиналар кўрсатилмоқда. Бироқ уларни жорий этиш кечикиб кетмоқда. Масалан, юксак унум билан ишлайдиган тарвуз ва қовоқ йиғадиган механизмлар, полиз культиваторлари яратилган бўлиб, Волга бўйидаги, Россия Федерациясининг жанубидаги хўжаликлар уларни кўплаб сотиб олмоқдалар, республикамиз полизчилари эса ишни саноат негизига кўчиришга шошилмаяптилар.

Янги техникани қўлланишдан кенг манфаатдор бўлган кишилар — Ўзбекистоннинг барча областларидан келган хўжаликларнинг, районларнинг раҳбарлари кўргазма павильонлари ва майдонларини биринчи бўлиб кўрдилар.

Область партия комитетларининг секретарлари ва область ижроия комитетларининг раислари, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва ишлаб чиқариш илғорлари янги техника билан танишдилар.

Янги техника кўригида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари Е. А. Айтмуротов, В. П. Анишчев иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ҚЎРИҚ ЕРЛАРГА СУВ

ЖИЗЗАХ, 3 июль. (ЎзТАГ мухбири). Жиззах чўлида суғориладиган экинзорлар тобора кенгаймоқда. Бугун бу ерга келтирилган сув 90 минг гектардан кўпроқ ернинг доимо қондириб суғорилишини таъминлаш имконини беради. Катта гидротехника комплекси бош насос станциясининг бешинчи агрегати ишга туширилди. У Сирдарё сувининг бир қисмини қўриқ ерга чиқариб бермоқда.

Жиззах чўлини ўзлаштириш лойиҳасида сув кўтариб берадиган тўртта босқич барпо этиш кўзда тутилган. Шулардан иккитаси ҳозирдаёқ ишлаб турибди. Насос станциялари қаскади жами икки юз минг гектарга қадар қўриқ ерни суғориш имконини беради.

ЗАРБДОРЛАР

Меҳнатобод районидаги Ғанишер Юнусов номли совхоз миришкорлари бу йил 2700 тонна ем-хашак, 1000 тонна лавлаги, 3000 тонна силос тайёрлашга аҳд қилишган.

Совхозда ем-хашак тайёрлайдиган алоҳида бригада тузилган. Етти нафар техника жиловкори кун сайин мўл-кўл озуқа жамғаришга эришмоқда. Зарбдорлар ҳозирга қадар 550 тонна ем-хашак тайёрлашди.

Совхозда жами 1094 тонна табиий пичан тайёрлаш учун ҳам қизғин кураш кетмоқда.

Т. МАЖИДОВ.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олиш, давлатга ғалла сотиш, уруғлик фондларини ғамлаш ва дон ташиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар, колхозлар ва автоколонналар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1985 йил 1 июлгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Сурхондарё области. Бу область ғалла ўриб-йиғиб олиш планини 59 процент, давлатга бошоқли экинлар дони топшириш планини 92 процент, уруғлик ғамлаш планини 77 процент бажарган;

Фарғона области. Бу область ғалла ўрим-йиғимини тамомлаб, давлатга бошоқли экинлар дони топшириш планини 83 процент, уруғлик ғамлаш планини 38 процент бажарган;

Сурхондарё областининг Ленин йўли райони. Бу район ғалла ўрим-йиғимини тугаллаб, давлатга бошоқли экинлар дони топшириш планини 150 процент, уруғлик ғамлаш планини 100 процент бажарган;

Қашқадарё область Ульянов районидаги Дзержинский номли совхоз. Бу совхоз ғалла ўрим-йиғимини тамомлаб, уруғлик ғамлаш планини 130 процент ва давлатга бошоқли экинлар дони топшириш планини 100 процент бажарган;

Андижон область Комсомолобод районидаги «СССР 50 йиллиги» совхози. Бу совхоз ғалла ўрим-йиғимини тугаллаб, давлатга бошоқли экинлар дони топшириш ва уруғлик ғамлаш планларини бажарган;

Тошкент область Бекобод районидаги «Победа» колхози. Бу колхоз ғалла ўрим-йиғимини тамомлаб, давлатга бошоқли экинлар дони топшириш планини 113 процент, уруғлик ғамлаш планини 167 процент бажарган;

Андижон область автомобиль трестининг 2508-автоколоннаси. Бу автоколонна дон ташиш планини 103 процент бажарган.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ҚАБУЛ ҚИЛГАН ҚОНУН ВА ҚАРОРЛАР

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ҚОНУНИ

СССР Олий Советн Президиумининг «Ишчилар, хизматчилар, колхозларнинг аъзолари ва уларнинг оилалари пенсия таъминотини янада яхшилаш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг «Ишчилар, хизматчилар, колхозларнинг аъзолари ва уларнинг оилалари пенсия таъминотини янада яхшилаш тўғрисида»ги 1985 йил 22 май Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1985 йил 3 июль.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ҚОНУНИ

СССРнинг бир қанча қонун актларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш ҳақида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг:

«СССРнинг бир қанча қонун актларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги 1985 йил 21 январь;

«Балоғатга етмаган болаларга алимент ундириш тартибини бирмунча ўзгартириш тўғрисида»ги 1985 йил 1 февраль;

«Ҳарбий автомобиль инспекциясига йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик тўғрисидаги бир қанча ишларни кўриб чиқиш ҳуқуқини бериш ҳақида»ги 1985 йил 12 февраль;

«СССР Давлат мукофотларига нисбатан ғайри қонуний ҳаракатлар учун жавобгарлик тўғрисида»ги 1985 йил 5 март;

«Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги СССР Қонунига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш қисми — Фармоннинг 1-моддасида СССР Қуролли Кучлари офицерлар составининг ҳарбий хизмати тўғрисида СССРнинг бир қанча қонун актларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1985 йил 18 март;

«ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар жиноят қонунлари асосларига ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг меҳнат-ахлоқ тузатиш қонунлари асосларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги 1985 йил 2 апрель;

«Ичкиликбозликка қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги 1985 йил 16 май Фармонлари тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1985 йил 3 июль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССР Олий Совети Президиумининг «Ўртоқ И. И. Бодюлни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилиш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг ўртоқ Иван Иванович **Бодюл**ни соғлиғи ёмонлашганлиги сабабли пенсияга чиққанлиги муносабати билан СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилиш тўғрисида 1985 йил 30 майдаги Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1985 йил 3 июль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССР Олий Совети Президиумининг «Совет Иттифоқи Маршали С. Л. Соколовни СССР мудофаа министри этиб тайинлаш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг Совет Иттифоқи Маршали Сергей Леонидович **Соколов**ни СССР мудофаа министри этиб тайинлаш тўғрисида 1984 йил 22 декабрдаги Фармони тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1985 йил 3 июль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

СССР Министрлар Совети составига кирувчи айрим шахсларни вазифасидан озод қилиш ва ишга тайинлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш ҳақида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Олий Совети Президиумининг:

Ўртоқ Сергей Георгиевич **Шчербаков**ни СССР Маориф министри этиб тайинлаш ва ўртоқ Михаил Алексеевич **Прокофьев**нинг саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли уни илтимосига биноан ана шу вазифадан озод қилиш тўғрисидаги 1984 йил 20 декабрь;

Ўртоқ Николай Алексеевич **Мальцев** пенсияга чиққанлиги муносабати билан уни СССР Нефть саноати министри вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1985 йил 12 февраль;

Ўртоқ Василий Александрович **Динков**ни СССР Нефть саноати министри этиб тайинлаш ва уни СССР газ саноати министри вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1985 йил 12 февраль;

Ўртоқ Виктор Степанович **Черномирдин**ни СССР Газ саноати министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1985 йил 12 февраль;

Ўртоқ Петр Андреевич **Абрасимов** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни СССР Чет эл туризми давлат комитетининг раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1985 йил 27 февраль;

Ўртоқ Владимир Яковлевич **Павлов**ни СССР Чет эл туризми давлат комитетининг раиси қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1985 йил 7 март;

Ўртоқ Петр Степанович **Непорожний** саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли пенсияга чиққанлиги муносабати билан уни СССР Энергетика ва электрлаштириш министри вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1985 йил 22 март;

Ўртоқ Анатолий Иванович **Майорец** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни СССР Электротехника саноати министри вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1985 йил 22 март;

Ўртоқ Анатолий Иванович **Майорец**ни СССР Энергетика ва электрлаштириш министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1985 йил 22 март;

Ўртоқ Геннадий Петрович **Вороновский**ни СССР Электротехника саноати министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1985 йил 7 май;

Ўртоқ Иван Дмитриевич **Соснов** саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли пенсияга чиққанлиги муносабати билан уни СССР Транспорт қурилиши министри вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги 1985 йил 7 май;

Ўртоқ Владимир Аркадьевич **Брежнев**ни СССР Транспорт қурилиши министри қилиб тайинлаш тўғрисидаги 1985 йил 7 май Фармонлари тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1985 йил 3 июль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

3 июль куни Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Мажлисда М. С. Горбачев, А. А. Громико ва В. В. Кузнецов ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети 1985 йил июль Пленумининг йўл-йўриқларини, СССР Олий Советининг куни кеча тамом бўлган сессияси қарорларини чуқур мамнуният билан қабул қилдилар. Бу йўл-йўриқлар ва қарорлар партиямизнинг фан-техника тараққиёти асосида социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштиришга, социалистик демократияни такомиллаштиришга, интизом, уюшқоқлик, тартибни мустаҳкамлашга, партия ўртага қўйган бунёдкорлик вазифаларини амалга оширишда омманинг ижодкорлигини кучайтиришга қаратилган сиёсий йўлини давом эттириб, ривожлантирди.

Олий Совет ҳамда унинг Президиуми КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини амалга оширишни, давлат, хўжалик қурилиши ва социал маданий қурилишнинг, мамлакат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашнинг, тинчлик учун, термоядро ҳалокатининг олдини олиш учун курашнинг энг муҳим проблемаларини доимо диққат марказида тутмоқдалар.

Шу билан бирга мажлисда қайд этиб ўтилганидек, ҳозир, КПСС XXVII съезди арафасида мамлакат олдида янги муҳим вазифаларнинг бутун бир комплекси пайдо бўлмоқда. Ана шу вазифаларни рўёбга чиқаришда барча босқичлардаги халқ депутатлари Советлари катта роль ўйнайдилар. Улар ўзларига берилган ваколатлардан яна ҳам тўла-тўкис ва изчил фойдаланишлари, меҳнаткашларнинг энг муҳим талаб-эҳтиёжлари қондирилишига қатъият ва собитқадамлик билан эриша боришлари лозим. Советлар Озиқ-овқат программасини бажаришга, халқ учун моллар ишлаб чиқаришни кенгайтириш ҳамда уларнинг сифатини оширишга, бошқа социал ва иқтисодий проблемаларни ҳал этишга яна ҳам кўпроқ ҳисса қўшишлари мумкин ва лозим.

Советлар давлат қарорларини қабул қилиш, уларнинг ижро этилишини ҳамда бу қарорлар амалга оширилиши устидан контролликни ташкил этиш вазифаларини бир-бири билан узвий боғлашлари керак. Бу эса совет ваколатли органларининг барча бўғинлари учун принципиал аҳамиятга эгадир. Бу органлар жўшқин яшаб, меҳнаткашлар оммасини ўз атрофида бирлаштиришлари, уларни жамият ва давлат ишларини бошқаришда актив қатнашишга яна ҳам кенгроқ жалб этишлари лозим.

СССР Олий Совети Президиуми КПСС Марказий Комитети 1985 йил июль Пленумининг совет жамияти сиёсий системасида халқ депутатлари Советларининг ролини янада оширишга қаратилган йўл-йўриқларини тўла ва батамом маъқуллаб, уларни оғишмай амал қилиш ва ижро этиш учун қабул қилди.

Иттифоқдош ва автоном республикалар Олий Советларининг Президиумларига халқ депутатлари Советларининг фаолиятини янада активлаштиришни, улар ўз ваколатларидан тўлиқроқ ва изчилроқ фойдаланишларини, жойлардаги ишларнинг аҳволи учун уларнинг масъулияти кучайтирилишини таъминлаш топширилди.

Меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини бутун чоралар билан қондиришга, Озиқ-овқат программасини бажаришга, барча саноат корхоналарининг қайси идорага бўйсунганлигидан қатъи назар халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ташкил этишга, социал масалаларни ҳал этишга, аҳоли ўртасида сиёсий-тарбиявий ва маданий-оммавий ишларни кучайтиришга, партиянинг қонун ва тартибни мустаҳкамлашга, уюшқоқликни, интизом ва масъулиятни оширишга қаратилган йўли изчиллик билан ўтказилишига сабот билан эриша бориш зарурлигига Советларнинг алоҳида эътибори жалб қилинди. (ТАСС).

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИ

Депутат Ю. А. ИЗРАЭЛЬ нутқи

(Хўжайли сайлов округи, Қорақалпоғистон АССР)

Ҳурматли депутат ўртоқлар! КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишлаб КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгаш, ана шу Пленум ва кенгашда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Михаил Сергеевич Горбачевнинг ушбу соҳадаги ғоят муҳим вазифалар жуда аниқ баён этиб берилган нутқлари бизни тугаб бораётган беш йиллик планларини бажаришга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга оид кенг миқёсли перспектив тадбирларни амалга ошириш йўлида яна ҳам қаттиқроқ меҳнат қилишга даъват этди. Бу — турмушимиз ва фаолиятимизнинг ғоят муҳим йўналиши — табиий муҳитни муҳофаза қилиш ва табиатдан оқилона фойдаланишга ҳам тўла-тўкис тааллуқлидир. Фан-техника тараққиёти айни шу йўналишда вазифани экологик ва иқтисодий жиҳатдан ғоят юксак самара билан ҳал этиши лозим. Атроф-муҳитга зарарли таъсир ўтказадиган ҳеч қандай технология принцип жиҳатдан фан-техника тараққиётига мос келади, деб эътироф этилиши мумкин эмаслиги яққол кўриниб турибди.

Табиатни муҳофаза қилиш қонуни талабларига риоя этилиши тўғрисидаги масаланинг СССР Олий Совети ушбу сессиясида кўриб чиқилаётганлиги партиямиз, давлатимиз ана шу муҳим ва актуал проблемаларга ғоят катта эътибор бераётганликлари далилидир.

Ўртоқ З. Н. Нуриевнинг асосий докладида равшан кўрсатиб ўтилганидек, бизнинг мамлакатимизда табиатни муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш соҳасида катта ишлар олиб борилмоқда.

Мамлакатнинг 450 шаҳрида олиб борилган кузатишларнинг маълумотлари асосида атмосфера ҳавосининг булғаниш даражаси анализ қилинганида, кўрилган чоралар умуман шаҳарлар ҳаво ҳавзасининг булғаниш даражасини пасайтириш имконини берганлигини кўрсатди. Чунончи кейинги ўн йил мобайнида чанг, олтингугурт гази ва азот қўш оксидининг ўртача миқдори тахминан 25 процент камайди. Москва, Ленинградда, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, Жданов, Қарағанда, Липецк, Свердловск, Краматорск каби ва бошқа бир қанча йирик саноат марказларида ҳавонинг булғаниш даражасини сезиларли равишда пасайтиришга эришилди.

Сув ҳавзаларини муҳофаза қилиш тадбирларининг амалга оширилиши умуман назорат қилинаётган 2300 та сув объекти (кўллар, сув омборлари, дарёлар)да булғовчи моддаларнинг миқдорини 10—20 процент камайтириш имконини берди.

СССР Гидрометеорология ва табиий муҳитни контрол қилиш давлат комитети мамлакатнинг ҳаво ва сув ҳавзалари булғаниш даражасини кузатиш системасини ташкил этишдан ташқари атмосфера ҳавосидан фойдаланиш ва уни муҳофаза қилишни тартибга солиш юзасидан бутун бир тадбирлар комплексини амалга оширмоқда.

Госкомгидромет органлари ҳаво ҳавзасини муҳокама қилиш тадбирларини бажариш ҳамда ҳаво ҳавзасини муҳофаза қилиш қонунларига риоя этиш устидан контролликни кучайтирдилар, шундай контролликнинг самарадорлиги оширилди. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу ишда ижобий силжишларга эришишга муваффақ бўлинганлигини таъкидлаш мумкин. Жумладан, лойиҳа қарорлари ҳаво ҳавзасини муҳофаза қилиш талабларини ҳисобга олиб, экспертиза қилинмоқда (келишиб олинмоқда). Мамлакатда атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш талабларини қондирмайдиган янги ҳамда реконструкция қилинадиган корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларни фойдаланишга топшириш таъқиқланган, булғовчи моддаларни атмосферага чиқаришнинг йўл қўйиладиган миқдори нормативлари ҳамда мамлакатнинг 135 шаҳрида унга эришиш юзасидан комплекс планлар тасдиқланган. 12 минг саноат ва автотранспорт корхонасининг ҳаво ҳавзасини муҳофаза қилиш соҳасидаги фаолияти устидан доимий контроллик ўрнатилган.

Давлат инспекциясининг органлари ҳаво ҳавзасини муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунни бузувчиларга нисбатан турли чоралар ва жазоларни қўлламоқдалар. Кўпгина корхоналарга атмосфера ҳавосини яхшилашга қаратилган кўрсатмалар берилган. Ўтган йили уч мингдан кўпроқ корхона раҳбарларини маъмурий жавобгарликка тортиш учун ижроия комитетларининг маъмурий комиссияларига протоколлар юборилди. Бу қонунни қўпол бузишлар тўғрисидаги 180 та материал прокуратура органларига оширилди.

Ҳаво ҳавзасининг булғаниш даражаси афсуски, асосан СССР Қора металлургия министрлиги, СССР Рангли металлургия министрлиги, СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги, СССР Химия саноати министрлиги, Минерал ўғит ишлаб чиқариш министрлиги, Нефть химияси саноати министрлиги, СССР Ўрмон, целлюлоза-қоғоз саноати министрлиги корхоналарининг айби билан, шунингдек автомобиль транспортидан чиқаётган газнинг кўплиги сабабли ҳали секинлик билан пасаймоқда. Инсоннинг бошқа хил таъсири ҳам жуда катта.

Кўпинча экология соҳасидаги билимларимиз савияси етарли эмаслиги ва улардан амалда фойдаланиш даражаси пастлиги номатлуб оқибатларга, тўғридан тўғри экологик зарар кўрилишига олиб келади.

Орол ва Азов денгизлари проблемаси, кўпгина сув омборлари ва табиий сув ҳавзаларида фойдали ўсимликларни кўпайтириш проблемаси, дарахт қирқиш чоғида ўрмон хўжалигидаги нобудгарчиликлар, пестицидларнинг таъсиридан кўриладиган зарар — булар инсон билан табиатнинг экологик жиҳатдан етарлича асосланмаган ўзаро таъсирининг турли кўламлари намуналаридир.

Ишлаб чиқариш бутун чоралар билан интенсивлашаётган, инсон меҳнатининг энергия таъминоти ошиб бораётган бир шароитда табиий муҳитни муҳофаза қилиш вазифаси алоҳида аҳамият касб этмоқда. Вужудга келган вазиятни тузатиш юзасидан бундан буёнги чораларни кўриш учун, экология тадқиқотларини кучайтириш ҳамда уларнинг натижаларини халқ хўжалигига жорий этишни тезлаштириш учун мамлакатнинг экология программасини ишлаб чиқиб, амалга ошириш зарур деб ўйлаймиз.

Қароримиз лойиҳасида таклиф этилганидек, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ҳамда табиий ресурслардан оқилона фойдаланишнинг айни давлат программаси Озиқ-овқат ва Энергетика программалари билан бир қаторда ғоят том маънода мамлакатнинг экологик программаси бўлиб қолиши керак.

Бундай программанинг асосий мақсадларини қуйидагича таърифлаш мумкин бўлур эди: ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаш ва оқилона жойлаштириш, ишлаб чиқариш потенциалидан ва такрор ҳосил қилинадиган табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, табиий ҳамда инсон яратган экологик системаларнинг биологик маҳсулдорлигини ошириш, табиатни муҳофаза қилиш тадбирлари самарадорлигини ошириш, экология билимлар ва ахборотини халқ хўжалигида кенг қўлланиш асосида табиий генофондни сақлаб қолиш мақсадида халқ хўжалигининг барча тармоқларини экологиялаштириш.

Бундай программани ривожлантириш ҳеч сўзсиз халқ хўжалиги самарадорлигини оширишга кўмаклашади.

Зарур экология ахборотини мунтазам олиб туриш учун мамлакатда табиий муҳит булғаниши даражасини кузатиб туриш ва контроллик қилиш борасида ишлаб турган умумдавлат хизмати негизида СССР экология хизматини ташкил этиш, табиий муҳитнинг ва такрор ҳосил қилинадиган ресурсларнинг аҳволи тўғрисидаги экологик ахборот ва прогнозларни йиғиш, қайта ишлаш ҳамда барча манфаатдор ташкилотларга тақдим этиш, шунингдек табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини амалга ошириш ва табиатдан самаралироқ фойдаланиш учун тавсиялар бериш мана шу хизмат зиммасига юклатилиши мақсадга мувофиқ деб ўйлаймиз.

Умуман мамлакатимизда табиатни муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш проблемасини ҳал этиш учун СССР Министрлар Совети Президиуми ҳамда иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари Президиумларининг атроф-муҳит масалалари билан шуғулланувчи комиссияларининг ишларини мувофиқлаштиришни ҳамда бошқаришни кучайтириш талаб этилади.

Ўртоқлар! Табиатни муҳофаза қилишнинг мураккаб, кўп қиррали проблемаларини ҳал эта туриб, энг муҳим вазифаларни ажратиб олиб, инсон кўпроқ таъсир ўтказаётган зоналарда биринчи навбатдаги амалий чораларни кўра билиш жуда муҳимдир.

Ҳавоси кўпроқ булғанган саноат районлари, шунингдек дарёларнинг қуйи оқимларида жойлашган районлар шундай зоналар жумласига кириши мумкин. Дарёларнинг қуйи оқимларида шу дарёларнинг юқори участкаларида булғанган оқинди сувларни ташлаш ҳамда сув ресурсларининг етишмаслигидан номатлуб ҳоллар вужудга келиши мумкин. Амударёнинг қуйи қисмида Қорақалпоғистон АССРнинг каттагина территорияси бунга мисол бўла олади. Мана шу конкрет ҳолда инсон таъсири кучайиб кетган мураккаб шароитда республикани ривожлантириш учун махсус тадбирлар комплексини амалга ошириш талаб этилади.

Шуни ҳам қайд этиб ўтмоқчиманки, самарали халқаро ҳамкорликсиз табиий муҳитни муҳофаза қилиш ва уни яхшилаш проблемасини ҳар томонлама ҳал этиб бўлмайди. Чунки айрим давлатларнинг миллий чора-тадбирлари, масалан давлат чегаралари орқали ўтадиган ҳаво массалари билан тарқалувчи булғанган оқимларнинг ўтишини тўхтатиш имконини бермайди. Бунда халқаро куч-ғайратларни бирлаштириш зарур.

Шу муносабат билан яқин кунлар ичида Хельсинкида халқаро кенгаш ўтказилишини мамнуният билан таъкидламоқчиман. Ана шу кенгашда Европадаги кўпгина давлатлар яқин ўн йил мобайнида сульфатли бирикмаларнинг чиқиндиларини ёки чегаралар орқали ўтаётган оқимларини 30 процент қисқартириш тўғрисидаги протоколни имзоламоқчи. Ана шу сульфатли бирикмалар ҳозир қитъамиз ҳавосини заҳарламоқда, хатарли кислотали ёмғирлар пайдо бўлишига олиб келмоқда. Совет Иттифоқи шу кенгашнинг актив қатнашчиси бўлиш ниятидадир.

Пировардида СССР Олий Совети ҳозирги сессиясининг муҳокамаси ва қарори мамлакатимизда табиатни муҳофаза қилиш ва ундан самарали фойдаланиш проблемасини ҳал этишда муҳим силжишга олиб келади, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Депутат Н. М. МАҲМУДОВА нутқи

(Ленинобод сайлов округи, Қорақалпоғистон АССР)

Ҳурматли депутат ўртоқлар! Сессиямиз КПСС Марказий Комитетининг март ва апрель Пленумлари, шунингдек, 1 июлда бўлиб ўтган Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев нутқлари туфайли юзага келган сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги вазиятида ўтмоқда. Пленумларнинг қарорларида ва М. С. Горбачевнинг нутқларида жамиятимизни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга, жамиятимиз ҳаётининг турли томонларини такомиллаштиришга қаратилган конкрет йўл ишлаб чиқилган.

Бутун мамлакатимиз меҳнаткашлари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам СССР Олий Совети ушбу сессиясининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевни СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси қилиб сайлаш тўғрисидаги қарорини якдиллик билан маъқулламоқдалар. Биз ҳаммамиз буни партия билан халқ бузилмас бирлигининг яна бир тасдиғи деб биламиз.

Биз сессиянинг Андрей Андреевич Громикони СССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайлаш тўғрисидаги қарорини маъқуллаймиз ва бу — халқ депутатлари Советларининг роли ва аҳамиятини янада оширишга шубҳасиз хизмат қилади, деб тўла ишонч билдирамиз.

КПСС Марказий Комитети ва унинг Сиёсий бюросининг эришилган барча ютуқларимизни чуқур англаб ва унга баҳо берганлиги, давр тақозо этган кенг кўламдаги етилган проблемаларга чинакам новаторлик билан ёндашаётганлиги, ошкоралик вазиятида энг муҳим масалалар тўғрисида бемалол гаплашиб олиш, юксак талабчанлик, камчиликларга нисбатан муросасизликни барча совет кишилари тўла маъқуллаб қўллаб-қувватламоқдалар ва бу эса уларнинг ҳаётий манфаатларига мос бўлиб тушмоқда.

Бугунги кунда Ўзбекистоннинг партия ташкилотлари, халқ депутатлари Советлари, касаба союзлар, комсомол, меҳнат коллективлари партиянинг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш йўли билан халқ хўжалигини интенсивлашга қаратилган энг муҳим кўрсатмаларини бажариш йўлида зўр ғайрат билан ишламоқдалар.

Партия Марказий Комитетининг апрель Пленумида таъкидлаб ўтилганидек, мана шу кечиктириб бўлмайдиган вазифаларни амалга оширишда уюшқоқликни, масъулиятни ошириш, интизомни мустаҳкамлаш, қонун ва ҳуқуқ-тартиботга риоя этиш, ҳар бир совет кишисини социалистик турмуш қонунлари ва нормаларини ҳурмат қилиш руҳида тарбиялаш катта аҳамиятга эгадир.

СССР Бош прокурори ўртоқ Рекунковнинг ҳисоботида социалистик қонунчиликка қатъий риоя этилишини таъминлаш соҳасида прокуратура органлари олиб бораётган ишлар кенг кўламда ва объектив равишда, партия талаблари асосида ёритиб берилди ҳамда халқ депутатлари Советлари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, жамоат ташкилотлари, бутун совет халқининг биргаликдаги ҳаракатлари билангина бу соҳада муваффақиятга эришиш мумкинлиги тамомила ҳақли равишда уқтириб ўтилди.

Бугун муҳокама этилаётган масала Ўзбекистон ССР учун алоҳида аҳамиятга молик муҳим масаладир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бундан бир йил аввал бўлиб ўтган пленуми экономикага раҳбарлик қилиш, кадрлар билан ишлашдаги жиддий камчиликларни очиб ташлади, суиистеъмол қилиш, қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни қўпол равишда бузишларга қарши кескин кураш эълон қилиб, республикада салбий ҳолатларни таг-томири билан тугатишга, вазиятни соғломлаштиришга қаратилган йўлни ўтказа бошлади.

Ўтган вақт ичида кўрсатилган камчиликларни тугатишга оид бир қанча конкрет тадбирлар қабул қилинди. Совет қонунларини ҳар қандай тарзда бузганлик учун муқаррар қаттиқ жазоланишни таъминлаш вазифалари дадил ҳал этиладиган бўлиб қолди. Бу эса эгаллаб турган лавозимидан қатъи назар барча мансабдор шахсларга тааллуқли эканлиги ғоят муҳимдир.

Сўнгги вақтларда республика прокуратураси органларининг фаолияти бирмунча аниқ мақсадни кўзлаб, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашнинг энг муҳим масалаларини ҳал этишга қаратиладиган бўлди. Умумдавлат манфаатларини ҳимоя қилишга, социалистик мулк, ёқилғи-энергетика ресурсларининг сақланишини таъминлашга, айниқса транспорт ва қишлоқ хўжалигида давлат, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга биринчи даражали аҳамият берилмоқда.

Республиканинг партия, совет, жамоат ташкилотлари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари турмуш ва меҳнатнинг барча соҳаларида социал адолат принципларига риоя этиш билан боғлиқ тадбирларни қатъият билан амалга оширмоқдалар.

Михаил Сергеевич Горбачев Ленинград партия ташкилоти активининг йиғилишида сўзлаган нутқида шуни таъкидладики, меҳнат қилмай даромад орттириш ҳоллари одамларни шунчалик ғазаблантиряптики, улар тегишли қонун акти ишлаб чиқилишини талаб қилмоқдалар. Ўзбекистон меҳнаткашлари буни маъқуллаётган кишиларни қўллаб-қувватлайдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг маълум қарори асосида социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлаш масалалари республикада диққат марказида турибди. Шуни айтиш керакки, бу иш яқин вақтларгача сусайтириб юборилган эди. Ҳозирги пайтда бу борадаги ишлар янада собитқадамлик билан ва барча йўналишларда олиб борилмоқда. Тартиб ва интизомни йўлга қўйиш учун курашга юз минглаб ишлаб чиқариш илғорлари қўшилдилар. План, технология, молия интизомига риоя этилиши учун хўжалик раҳбарларининг масъулияти оширилмоқда. Ишлаб чиқаришда одамларга яхши шароит яратилиши, уларнинг уй-жой-маиший масалалари ҳал этилиши, меҳнаткашларнинг дам олиши ва ҳордиқ чиқаришини ташкил этиш учун хўжалик раҳбарларининг жавобгарлиги кучайтирилди.

Касаба союз ташкилотлари халқ депутатлари Советлари билан биргаликда транспорт ишида, маиший ва коммунал хизмат системасида, савдо, умумий овқатланиш, соғлиқни сақлаш муассасаларнинг фаолиятида ижобий ўзгаришлар бўлишига эришмоқдалар.

Шу билан бир қаторда виждонан меҳнат қилмаётган, жамоат тартибини бузаётган кишиларга нисбатан талабчанлик кучайтирилди. Барча салбий ҳолатларга, шу жумладан ичкиликбозликка қарши курашда биз ишчилар йиғилишларининг ижтимоий таъсир кучидан, бригадалар, ўртоқлик судлари обрў-эътиборидан янада самарали фойдаланишга интилмоқдамиз. Мукофот миқдорини камайтириш, отпуска кунларини қисқартириш, кам ҳақ тўланадиган ишга ўтказиш, касаба союз аъзолигидан чиқариш каби кучли таъсир чоралари тартибни бузувчиларга нисбатан кенг қўлланадиган бўлиб қолди. Бунинг натижасида маъмуриятнинг руҳсати билан ишга чиқмаслик туфайлигина иш вақтининг бекор кетиши саноатда ва қурилишда ўтган йили ундан олдинги йилга нисбатан 20 процентдан зиёд камайди.

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми ва фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланиб КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгаш ўртага қўйган вазифаларга мувофиқ республикада фан-техника потенциалидан янада оқилона фойдаланишга қаратилган актив иш авж олдириб юборилмоқда. Касаба союзлар, рационализатор ва ихтирочилар жамияти, илмий-техника жамиятлари ўз навбатида бу муҳим ишда иштирок этишнинг янги-янги йўлларини қидириб топмоқдалар.

Меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш ва жамоат активлигини ошириш, одамлар онгини ўзгартириш, уларни даврнинг янги талаблари асосида ишлашга шай туриш руҳида тарбиялаш биз биринчи навбатда ҳал этишга интилаётган вазифалардан биридир. Партия XXVII съездига актив тайёргарлик кўрилаётганлиги бутун ишимизга қудратли омил бағишламоқда.

Ўзбекистонда партия съездини муносиб кутиб олиш, 1985 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик халқ хўжалиги планини бажариш учун социалистик мусобақа кенг авж олдирилмоқда. Бўлажак съездга 27 зарбдор ўн кунликни бағишлашга қарор қилган ва план топшириқларини муддатидан илгари бажариш, меҳнат унумдорлигини ҳамда маҳсулот сифатини ошириш, хом ашё, энергия, материалларни тежаш юзасидан қўшимча мажбуриятлар қабул қилган мамлакат илғорларининг ташаббуси кенг ёйилди.

Биринчи ярим йилликдаги иш якунлари ҳозирнинг ўзидаёқ бир қанча ижобий натижалар берди. Республика саноати маҳсулот реализация қилиш планини муддатидан илгари, 27 июнда бажарди. Ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръатлари ўтган йилнинг шу давридаги 4, 4 процент ўрнига 7,4 процентга етди. Меҳнат унумдорлиги 4,8 процент ошди. Бироқ халқ хўжалигимизда ҳал этилмаган масалалар, проблемалар, резервлар ҳали анчагина.

Меҳнат коллективлари ва корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришда уларнинг ролини ошириш тўғрисидаги СССР Қонунининг барча қоидалари ҳали тўла амалга оширилмаяпти. Кўпинча ўрганиб қолинган одатлар кучи ёки психологик жиҳатдан тайёр эмаслик, ўз ҳуқуқлари ва ваколатларини билмаслик ишга ҳалақит бермоқда. Мазкур қонунни амалга ошириш борасида меҳнат коллективларининг активлигини кучайтириш юзасидан узоқ даврга мўлжалланган катта иш олиб бориш керак бўлади.

Барча қонун актлари, шу жумладан ишлаб чиқаришда ва турмушда қулай ва хавфсиз меҳнат шароитини вужудга келтириш, шикастланиш ва касб касалликларининг олдини олишга қаратилган барча қонун актлари ҳамма жойда бажарилишига эришиш учун ҳали кўп иш қилиш лозим.

Бу борада барча ишлар яхши йўлга қўйилган, деб бўлмайди. Камчиликлари бўлган ва лойиҳадан чекинишга йўл қўйилган корхоналарни фойдаланишга топшириш ҳоллари учраб турибди, бу эса кўпинча меҳнат ва ишлаб чиқариш шароитини ёмонлашувига олиб келади. Раҳбарлар бу борада объектни ишга туширишни жадаллаштириш ва унинг таннархини арзонлаштириш зарурлигини кўпинча рўкач қилмоқдалар. Биз бундай тежамкорликка йўл қўйиб бўлмайди, деб ҳисоблаймиз.

Бизда халқ депутатлари Советлари, прокуратура, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, халқ контроли органлари, касаба союзларининг ҳуқуқ бузишга қарши курашни кучайтиришга, уларни келтириб чиқараётган сабаблар ва шарт-шароитларини бартараф этишга қаратилган биргаликдаги ҳаракат программаси бор.

Программада ўғирлик, хўжасизлик, давлат ва меҳнат интизоми бузилишига, қўшиб ёзиш ва кўз бўямачиликка қарши курашга, жиноятчилик, безорилик, текинхўрлик, чайқовчилик, алкоголизм ва ичкиликбозлик ҳамда бошқа жамиятга зид ҳолатларнинг олдини олишни ташкил этишга асосий эътибор берилмоқда. Бугун сессияда қабул қилинадиган қарорлар бу муҳим ишни кучайтиришга ва унинг самарадорлигини оширишга шубҳасиз таъсир кўрсатади.

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон ССРда ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлаш ҳамда меҳнаткашларнинг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларига риоя этилиши учун барча зарур чоралар кўриладн, деб сизларни ишонтиришга ижозат бергайсиз. Бунинг учун биз барча имкониятларимиздан фойдаланиб, бутун куч ва ғайратимизни ишга соламиз.

ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ — ҲАЁТ ТАЛАБИ!

БОҒДОРЧИЛИКНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИНИ ҲАЛ ЭТАЙЛИК

Мен шу йил 11—12 июнь кунлари КПСС Марказий Комитетида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланган кенгашда қатнашдим. Унда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев сўзлаган нутқда совет экономикасининг ютуқлари, фан-техника тараққиёти асосида мамлакатнинг социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштириш зарурлиги ва имкониятлари аниқ-равшан кўрсатиб берилди. Бу Озиқ-овқат программасининг таркибий қисми ҳисобланган мева ва узумчиликни интенсив тараққий эттиришга ҳам бевосита алоқадордир.

ОЙДИН ЙЎЛ

ЎН БИРИНЧИ беш йилликнинг ўтган йиллари мобайнида республикамизда боғ ва токзорлар ҳажми анча кенгайди. Боғлар 208 минг гектарга, токзорлар эса 132 минг гектарга етди. Тўрт йилда мева ва узум етиштириш 5661 минг тоннани ташкил этди. Бу ўнинчи беш йилликнинг шу даврига қараганда 1190,1 минг тонна кўпдир.

Шу билан бир қаторда аҳолининг ҳўл мева ва сабзавот маҳсулотлари билан йил бўйи таъминлашни яхшилаш борасида талайгина резервлар мавжуд.

Мўл ҳосил етиштириш учун, аввало, боғлар ва токзорлардаги кўчат тупларини тўлдиришга катта аҳамият бериш талаб этилади. Маълумотларга кўра Қорақалпоғистон автоном республикасидаги боғ ва токзорларда кўчатнинг 40 проценти, Қашқадарё областида — 28,5, Самарқанд областида — 18 проценти хато. Боғларимизда 8656 мингта кўчат етишмайди. Бу 25 минг гектар ер демакдир. Агар улар мева ва ток кўчатлари билан тўлдирилса, йилига қўшимча 100—150 минг тонна мева ва узум етиштириш мумкин.

Боғ ва токзорларни реконструкция қилишга ҳам алоҳида эътибор бериш керак. Аввало майда, тарқоқ боғларни йирик массивлар билан алмаштириш ва бу ерларга юқори ва сифатли ҳосил берадиган, районлаштирилган навларни экиш даркор. Тошкент шаҳри ва бошқа саноат шаҳарлари аҳолисининг мева, узумга бўлган талабини тўлароқ қондириш учун шафтоли, олхўри, олча, тоғолча ва бошқа мевалар экилган майдонларни кенгайтириш лозим. Текис ерларда ҳўраки ва кишмиш навли токлар жами майдонларнинг 85—90 процентига тенг бўлиши тавсия этилади.

Эски боғ ва токзорларни реконструкция қилиш, янгиларини барпо этишда паст ва ўрта бўйли перспектив навлардан кенг фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Бундай боғларни иложи бўлса йирик-йирик карталарда барпо этиш лозим. Ана шунда боғларга ишлов бериш, ҳосилни териш ва ташишда механизациядан кенг фойдаланиш имконияти туғилади.

Боғларни реконструкция қилишни биринчи навбатда эскидан мева ва узум етиштириб келаётган ихтисослашган хўжаликларда амалга ошириш тавсия этилади. Чунки бу хўжаликларда ишлаб чиқаришнинг моддий базаси, ишчи кучлари, тажриба етарли.

Кейинги йилларда республикамизда токзорлар ҳажми қарийб 45 минг гектарга етди. Лекин янги токларни симбағазларга кўтариш асоссиз кечиктириб юборилмоқда. Бу ҳол механизациядан кенг фойдаланиш ва бошқа агротехник тадбирларни ўтказишга тўсқинлик қилади.

Ҳозир боғбон ва соҳибкорлар олдида турган асосий вазифа — мева, узум ҳосилдорлигини оширишдангина иборат бўлиб қолмай, балки ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, қўл меҳнати ҳажмини кескин қисқартириш, тармоқни индустриал асосга ўтказишдан иборат. Бунга ҳамма ерда фан-техника янгиликларини жорий этиш ва илмий тавсиялардан самарали фойдаланиш орқали эришиш мумкин.

Илмий-ишлаб чиқариш бирлашмамиз олимлари томонидан республикамизнинг барча зоналари тупроқ иқлим шароитини ҳисобга олган ҳолда деҳқончиликнинг илмий асосланган системаси ишлаб чиқилган. У нав танлаш бўйича тавсиялар, тупроққа ишлов бериш усуллари, ўғит турлари, уларни тупроққа солиш ҳажми, вақти, суғориш режими, кўчат навлари, уларга шакл бериш, касаллик ва зараркунандаларга қарши кураш системаси, ишлатиладиган машина ва механизмларга оид тавсиялар комплексини ўз ичига олади. Мазкур системани қўлланиш колхоз ва совхозларда ҳосилдорликни 1,5—2 баравар ошириш ва мева, узум етиштиришни 1000—1300 минг тонна кўпайтириш имконини беради.

Боғдорчиликни ривожлантиришнинг муҳим омилларидан бири сувдан самарали фойдаланишдан иборатдир. Бирлашмамизда ўтказилган тажрибалар боғ ва токзорларда томчилаб суғориш усулини қўлланиш натижасида ҳар гектар ерга сарфланадиган сув сарфи 35—40 процент камайишини кўрсатди. Агар суғориш механизациялаштирилса, ҳар гектар ерга сарф бўладиган иш ҳажми 60—70 киши-соатга қисқаради, қатор ораларини бегона ўт босиши кескин камаяди. Шу туфайли томчилаб суғориш учун ускуналар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, бунинг учун етарли миқдорда моддий-техника базаси яратишга эришмоқ лозим.

Ер ресурсларидан оқилона фойдаланиш учун пахта ва қишлоқ хўжалик экинлари ўстириш ноқулай бўлган тоғ, тоғолди зоналари, қумлоқ ва тошлоқ ерларда боғ ва токзорлар барпо этиш мақсадга мувофиқдир. Ўзбекистонда бундай ерлар 300 минг гектардан ошади. Бу зоналарда қандай кўчатлар экиш, ерларни ўзлаштириш йўллари, боғ ва токзорларни парваришлаш технологияси ишлаб чиқилган. Олимлар ва мутахассислар тавсияси асосида ерларни ўзлаштириб, боғ ва токзорлар яратиш қўшимча 1500 минг тоннагача мева ва узум етиштириш имконини беради.

Кейинги йилларда бирлашмамиз ва унинг илмий муассасалари томонидан 35 хил турли мева, ёнғоқ ва субтропик экинлар ҳамда узум навлари яратилиб, районлаштирилди. Янги навлардан боғлар барпо этилганда ҳосилдорлик 15—20 процент ортади ва ҳар гектар ердан 250—500 сўм қўшимча соф фойда олинади.

Тармоқни механизациялаш даражаси бизда ҳамон паст. Аммо ҳисоб-китобларга кўра мавжуд машина-механизмлардан тўғри, оқилона фойдаланиш ҳисобига бу кўрсаткични 55—60 процентга етказиш мумкин. Бунинг учун тупроққа ишлов бериш, ўғитлаш, касаллик ва зараркунандаларга қарши курашдан иборат барча агротехник тадбирларни механизация зиммасига юклаш талаб этилади. Илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Средазсельхозмаш» заводида пахтачиликда ва сабзавотчиликда ишлатиладиган тупроққа ишлов берувчи машиналар ва пуркагичлар ишлаб чиқарилмоқда. Ана шулардан боғ ва токзорларга ишлов беришда ҳам фойдаланса бўлади.

Районларда, ихтисослаштирилган йирик хўжаликларда ремонт базасини ташкил этиш ва уларни етарли миқдорда керакли станоклар, ускуналар ва эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш зарур. Шу билан бир қаторда «Средазсельхозмаш» заводининг ишлаб чиқариш базасини кенгайтиришни бутун чоралар билан тезлатмоқ зарур.

Партия-ҳукуматимиз кейинги йилларда қуруқ мева ва майиз тайёрлашга катта эътибор бермоқда. Мева ва узум қуритишни саноат асосига кўчириш керак. Уларни ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва концентрациялаш долзарб вазифалардан биридир.

МЕВА ВА УЗУМ қуритишни механизациялаш муҳим аҳамиятга эга. Шу билан бир қаторда пленка остида, қора кишмишни қатор ораларда қуритиш каби прогрессив усулларни ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш керак. Вазифа — мева, узум етиштиришни кўпайтирибгина қолмай, йилнинг ҳамма вақтларида бу маҳсулотлар аҳоли дастурхонида етарли бўлишига эришишдан ҳам иборат. Бунда навларни тўғри танлаш муҳим аҳамиятга эга. Демак, хўжаликларда эртаки, ўртаки, кечки ва қайта ишлаш технологиясига жавоб берадиган мева ва узум навлари нисбатини тўғри белгилаб экиш талаб этилади. Бу вазифани фақат йирик ихтисослаштирилган хўжаликлардагина амалга ошириш мумкин. Бундай хўжаликларнинг турларини аниқлашда уларнинг тузилиш шароитидан келиб чиқиш талаб этилади. Боғ ва токзорлар 1,5 минг гектардан кам бўлган жойларда хом ашёни дастлабки қайта ишламайдиган совхозлар тузиш мумкин. Экин майдонлари 1,5-2 минг гектар ва ундан ортиқ ва мевани қайта ишлаш корхоналаридан анча узоқ бўлган жойларда интеграциялашган агросаноат корхоналари — совхоз-заводлар ташкил қилиш мақсадга мувофиқдир. Совхоз-заводларнинг саноат базасини ташкил этиш ва лойиҳалашда бу жойларда замонавий техника билан жиҳозланган холодильник-омборлар қуриш ҳам кўзда тутилмоғи лозим. Агросаноат корхоналарини тузишда уларнинг ишлаб чиқариш қувватига етарли хом ашё билан таъминланишига эришмоқ керак.

Суғориладиган зонадаги ихтисослаштирилган боғдорчилик-узумчилик совхозларида тармоқлар умумий товар маҳсулоти баҳосининг камида 70-75 процентини ва деҳқончилик қилинадиган ерларнинг тегишли қисмини ташкил этмоғи даркор. Тоғ зонасида жойлашган совхозларда ихтисослаштириш даражаси 50-55 процентгача пасайиши мумкин.

Етиштирилган мева ва узум ҳосилини сифатли сақлаш мақсадида катта холодильник-омборлар тармоғини кенгайтириш талаб этилади. Бунинг учун республикамизда, аввало, Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги системасида меваларни ташиш ва узоқ муддат сақлаш учун махсус идишлар ишлаб чиқарадиган йирик саноат базасини ташкил этиш керак бўлади. Етилмаган, стандартга жавоб бермайдиган мева ва узумни узиш ва уни сақлашга асло йўл қўймаслик керак. Ишлаб чиқаришга чиқитсиз ва камчиқитли технологияни кенг жорий этиш, ностандарт мевалардан шарбат, мураббо ва бошқа маҳсулотлар тайёрлашни йўлга қўйиш, илмий муассасалар ишлаб чиққан тавсиялар асосида уруғ ва мағиздан ёғ тайёрлашга эришиш, ишда давлат стандарти талабларига риоя этиш лозим.

Бу масалаларни ҳал этиш мева ва узум етиштиришни кўпайтириш ва сифатини яхшилашда муҳим роль ўйнайди. Боғдорчиликда ҳам фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, партия, халқ талаби, давр тақозосидир. Боғбон-соҳибкорлар, олим ва мутахассислар бу талабни чуқур англаб эл дастурхонини янада тўкин қилиш учун бутун куч ва тажрибаларини аямайдилар.

М. МИРЗАЕВ,
Р. Р. Шредер номидаги илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори, ВАСХНИЛ мухбир-аъзоси.

ИЗЛАНИШ УФҚЛАРИ

РОБОТ ИМТИҲОНДАН ЎТМОҚДА

«Силикат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида яратилган робот беш кишини оғир қўл меҳнатидан халос қилди. Одатда қўлда бажариладиган иш жараёни — ғиштни хумдонга жойлаш учун уни вагонеткаларга тахлаш шу роботга топширилди.

Бундай автоматлар мамлакатдаги бир қанча ғишт заводларида муваффақиятли қўлланилмоқда. Бироқ бирлашма мутахассислари машҳур Ленинград схемасини шунчаки такрорлаганлари йўқ, балки уни анча такомиллаштирдилар. Тошкентда яратилган робот ихчамроқ, унинг пневмотутқич «қўллари» пухтароқ ишлайдиган бўлди. Бир соат ичида у беш мингта ғиштни тахлаб беради. Мутахассисларнинг фикрича, янгиликни жорий этишдан иш ҳақи фондини тежаш ҳисобигагина йилига 12 минг сўмликдан зиёд самара олиш мумкин. Бундан ташқари маҳсулот таннархи камаяди.

Ҳозир роботнинг биринчи саноат варианти Тошкентдаги қурилиш материаллари экспериментал заводида синаб кўрилмоқда. Уни узил-кесил созлаш тугалланмоқда. Мутахассислар бу янгилик жорий этилади, деб дадил айтмоқдалар. Қаерда ва қачон жорий этилади?

— Аввалги Яланғоч ғишт заводлари бошқармасида жорий этилади, — деди «Силикат» бирлашмаси директорининг ўринбосари Л. М. Якубович. — Ғишт ишлаб чиқаришнинг нимқуруқ деб аталган технологияси ҳозирча шу ерда ўзлаштирилган. Республикадаги бошқа заводларда ғишт ҳали ҳам «нам» лойдан тайёрланмоқда. Бунда қолипдан чиққан ғишт анча юмшоқ бўлади, автомат унга зарар етказиши мумкин. Йилига 20 миллион дона ғиштни нимқуруқ пресслаб берадиган Яланғоч линиясида иш бошқача. Биринчи роботни шу ерда ишга соламиз. Прогрессив нимқуруқ усул тармоқда мунтазам кенгайтириб борилади. Йил охирига қадар «Силикат» мутахассисларининг иштироки билан Самарқандда линия ишга туширилади. Тошкент областидаги Майский посёлкасида қурилаётган завод учун ҳам лойиҳа ишлаб чиқилмоқда.

В. ДЕМИН,
ЎзТАГ мухбири.

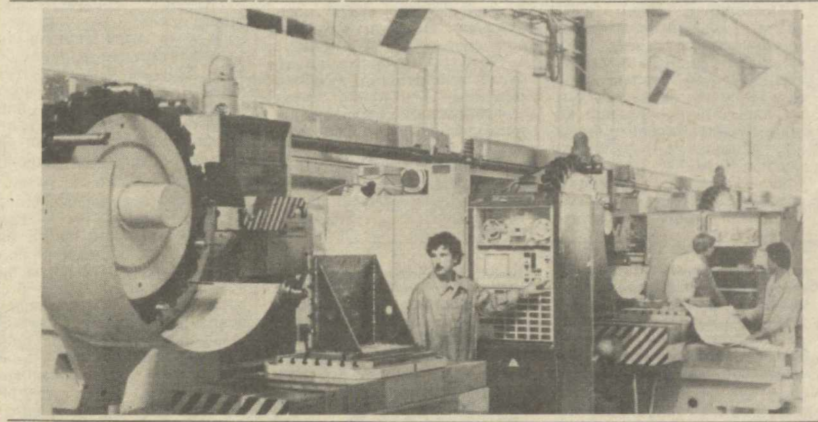

Тошкент. Тикланаётган янги мотор заводининг ҳаракатдаги қувватларида фан-техника тараққиёти ютуқлари муваффақиятли жорий этиляпти. Маҳсулотга дастлабки ишлов берувчи автомат-марказ ҳаракатга келиши билан меҳнат унумдорлиги одатдаги дастгоҳлардагига нисбатан олти марта ўсди. Шунингдек, у белгиланган программага мувофиқ бир йўла ўттиз жараённи бажариш қувватига эга. Корхонада яна шундай икки марказни ишга тушириш учун ҳозирлик кўриляпти.

Суратда: корхонада ўрнатилган фрезерчилик автомат марказини созлаш пайти.

В. Нуриддинов фотоси (ЎзТАГ).

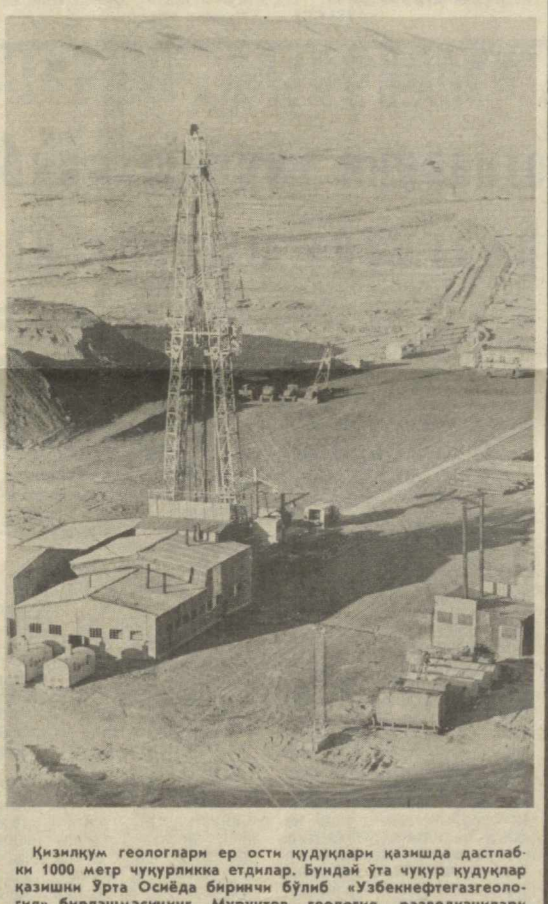

Қизилқум геологлари ер ости қудуқлари қазишда дастлабки 1000 метр чуқурликка етдилар. Бундай ўта чуқур қудуқлар қазишни Ўрта Осиёда биринчи бўлиб «Узбекнефтегазгеология» бирлашмасининг Мурунтов геология разведкачилари бошлаб беришди. Улар қудуқлар чуқурлигини 7 минг метрга етказишни тахмин қилишган. Бу — регион фойдали қазилмалари ҳақида тўлароқ тасаввур олишга, ер ости таркиби ва тузилишини ўрганиш учун янги маълумотлар тўплашга кенг имкон беради.

Суратда: Қизилқум ўта чуқур қудуқлар пармалаш минораси.

В. Казанцев фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

РЕЗЕРВЛАР — АТРОФИМИЗДА

БОҚИБЕҒАМЛИККА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН

Бир парча темир тайёрлаш учун қанчадан-қанча маъдан қазиб олинади. Бунга эса кўплаб ишчи кучи ва маблағ кетади. Шу жиҳатдан олганда, темир-терсакни қайта ишлаш қанчалик арзонга тушиши барчага аён. Аммо буни Тошкент областлараро «Вторчермет» бошқармаси раҳбарлари яхши билишмайди, шекилли. Бошқарма ҳовлисида нормадагидан уч ҳисса кўп темир парчаси тўпланиб қолган. Уларни қайта ишлашга юборишни жадаллаштириш ҳеч кимни ташвишга солмаяпти. Шу сабабдан бу ерда ҳар йили занглаш натижасида 2 тоннадан ортиқ қимматбаҳо саноат хом ашёси нобуд бўлаётир.

Бошқармада темир-терсакни қайта ишловчи технология тўлиқ ишлатилмайди. Оқибатда бошқарма шартнома бўйича темир парчаси етказиб бериш планини мунтазам бажармай келаётир. Ноишлаб чиқариш харажатлари эса кўпайиб бормоқда. 1983-1984 йилларда маҳсулот етказиб бериш шартномасини бузганлиги учун 925 минг сўм, вагонларни муддатидан ортиқ ушлаб турганлиги учун 72 минг, сифатсиз маҳсулот учун 20 минг сўм жарима тўланган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида қаттиқ қораланган боқибеғамлик, хўжасизлик кўринишлари бу ташкилотда ҳамон ҳукм сураётганлиги кечирилмас ҳолдир. «Узвторчермет» бирлашмаси ва Тошкент областлараро бошқармаси давлат аҳамиятига эга бўлган ишни талаблар даражасига кўтариш учун ишлаб чиқаришни ташкил этишда жиддий ўзгаришлар ясаши керак.

СОХТА ТЕЖАМКОРЛАР

Аҳолига транспорт хизмати кўрсатувчи «Узтрансэкспедиция» бошқармаси тармоқларида автопарклардан фойдаланиш коэффициентини ошириш, ёнилғи ва материал ресурсларидан тежамкорлик билан фойдаланиш борасида етарли иш олиб борилмаяпти.

«Трансэкспедиция» Сирдарё область бирлашмаси (бошлиғи И. Иброҳимов)га қарашли Гулистон автопаркида хўжасизликнинг бундай кўринишлари яққол кўзга ташланади. Бу ерда автомашиналарнинг ремонт муддатлари чўзиб юборилмоқда. Натижада кўплаб машиналар ремонтга навбат кутиб рейсга чиқмаяпти. Жумладан, апрель-май ойларида 7 автомашина рейсга чиқмаслиги натижасида 190 машина-куни йўқотилган. Бирлашмада бажарилаётган ишни аниқ ҳисоб-китоб қилишга аҳамият берилмайди. Февраль ойида 85 ҳайдовчи йўл варақасисиз 419 машина-куни ишлаган.

Ёнилғи-мойлаш материалларидан фойдаланиш борасида жиддий нуқсонларга йўл қўйилаётир. Юзаки қараганда, кўплаб бензин ва мойлаш материаллари иқтисод қилинаётганга ўхшайди. Аммо, синчиклаб ўрганилса, бу борада кўзбўямачилик содир бўлаётганлигини билиш қийин эмас. Мисолларга мурожаат қилайлик: юк ташиш мобайнида ҳайдовчилар баъзан нақд пулга бензин олишга мажбур бўладилар. Аммо бу бензин миқдори хўжалик ҳисобидан ўчирилмайди. Жумладан, февраль ойида бирлашма автопаркининг Азимов, Ҳатамов, Андақулов каби ҳайдовчилари 7700 километр йўл босганлар. Ана шу йўл учун 1540 литр бензин керак эди. Лекин, сарф бўлган бензин ҳисобдан ўчирилмаган. Ўша ойда 16,7 минг литр бензин иқтисод қилинди, дея жар солинган.

Жиззах область бирлашмаси (бошлиғи М. Эшонқулов)да ҳам кўзбўямачилик авжига чиққан. Бирлашма автокорхонасидаги машиналарнинг деярли 50 проценти ишдан сўнг гаражга қайтмайди. Ҳайдовчилар давлат транспортидан шахсий мақсадларда фойдаланишади. 1984 йил ва шу йилнинг биринчи кварталидаги ҳисоботларда 400 минг литр бензин тежалгани қайд этилган. Бу сохта тежамкорликдир. Чунки, автопарклардаги машиналарнинг кўпчилигида спидометрлар ишламайди, уларнинг гараждан чиқиб ва қайтиб келиш вақти, бир кунда қанча бензин сарф қилинганлиги аниқ ҳисобланмайди. Жумладан, 42452, 41775, 42489 номерли йўл варақалари бўйича автомашиналар 3140 километр йўл босган. Бунинг учун норма бўйича 727,5 литр бензин сарф қилинади. Ҳужжатларда эса 58 литр ёнилғи сарф бўлган, деб қайд қилинган.

Бундай ҳоллар «Узтрансэкспедиция» бошқармасининг бошқа автокорхоналарида ҳам мавжуд. Бошқарма раҳбарларининг масъулиятсизлиги, талабчанликни бўшаштириб юборганлиги натижасида автотранспорт корхоналарида кўзбўямачилик, қўшиб ёзиш, фактларни бўяб кўрсатиш каби салбий ҳолларга ўз вақтида барҳам берилмаётир.

А. БУГЛАНОВ,
А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Мутахассислар маслаҳати

Ғўза ўсиши даврида нав хусусиятлари, тупроқ-иқлим шароитига қараб тўрт-беш мартадан тортиб то етти-саккиз мартагача культивация қилинади. Булардан ташқари ўғит бериш, эгат олиш, ҳашаротларга қарши кураш ва бошқа тадбирларни ҳисобласак, ўсиш даврида далага трактор-агрегатлар 12-15 марта киради.

Ғўзанинг ўқ илдизи 1-1,5, ҳатто 2 метр чуқурликкача етиб боради. Тупроқ юзасидан 4-6 сантиметр пастроқдан бошлаб биринчи тартибли ён илдизлар чиқаради. Кейинчалик иккинчи, учинчи тартибли ва ҳоказо ён илдизлар пайдо бўлади, натижада тупроқда чуқур ва кенг таралган илдиз системаси шаклланади.

Гуллаш ва ҳосил тугиш даврида ер ости суви чуқур жойлашган ерларда асосий илдиз 1,0-1,5 метр, ён илдизлар 60-70 сантиметр бўлади. Ён илдизларнинг учи сон-саноқсиз кўзга кўринмас тукчалар билан қопланган бўлиб, бир кеча-кундузда жуда тез-тез янгиланиб туради. Ғўза фақат шу тукчалар орқали тупроқдаги намлик ва озуқа моддаларини шимиб олади. Тукчалар қанча кўп бўлса, у қанчалик кўпроқ тупроқ заррачаларини қамраб олса, ўсимлик танасига шунча кўп озуқа ва нам етиб боради.

Қатор ораларини кечикиб ишлаш туфайли кесак кўчиши ёки культиватор ишчи органларининг тўғри ўрнатилмаганлиги орқасида илдизлар жароҳатланади. Оқибатда ғўза ўсишдан тўхтайди ёки унинг ўсиши кескин сусаяди. Бу ҳол ҳосил тўпланишига салбий таъсир этади. Ўсиш давридаги тўрт марта суғоришдан кейин ўтказиладиган ҳар бир культивациянинг уч кундан кечикиб ўтказилиши пахта ҳосили гектар бошига 11,5 центнерга камайиб кетишига олиб келади.

Тажрибаларнинг кўрсатишича, илдизлар жароҳатлангач, 8-10 кун давомида янги, ёш илдизлар ўсиб чиқади. Шундан кейингина илдизнинг аввалги фаолияти тикланади. Аммо шу жароҳат битиши даврида, ғўза танасининг қуввати ана шу жароҳатни йўқотишга сарф бўлади. Бу ҳол ғўзанинг ўсиши ва ҳосил тўплашига салбий таъсир этади. Агар ғўза гуллаш ва ҳосил тугиш даврида унинг илдизлари бир неча бор шикастланса, ҳосилдорлик илдизлари шикастланмаган ғўзаларга нисбатан 25 процентгача камайиб кетади.

Демак, қатор ораларига ишлов беришда илдизлар яйраб ўсишига ва мумкин қадар кам жароҳатланишига эришмоқ лозим. Ғўза парваришини ҳар бир майдоннинг тупроқ шароитлари, ўт босиш даражаси, ғўза илдизларининг турли даврлардаги ҳолатини қатъий ҳисобга олган ҳолда белгилаш лозим. Шундай қилинса, тупроқнинг устки қисми майин, донадор, бегона ўтдан тоза, нам ва озуқа моддалари етарли бўлади. Ғўза илдизлари ва танаси мумкин қадар яхши ривожланади, серавж ва серҳосил бўлиб, эртаки, бўлиқ кўсаклар кўпроқ сақланиб қолади.

Ғўза қатор ораларини ўсимлик ёшлигида чуқур ишлаш нотўғридир. Чунки бу даврда қатор оралари чуқур ишланса, ёш ниҳоллар ўрнидан қўзғалиши, эндигина пайдо бўлаётган оқ томирлар шикастланиши, ҳатто ниҳоллар нобуд бўлиши мумкин. Ўт босган ерларда эса далани ўтдан тозалаш учун культивация чуқурлиги бир оз оширилади. Қатор ораларига кейинги ишлов бериш чоғида пичоқлар «ККО» ишчи органлари билан алмаштирилади. «ККО» ишчи органлари тупроқ қатлам-қатлам юмшатилишини таъминлагани туфайли кесак кўчмайди, тупроқ донадор бўлади ва намлик яхши сақланади.

Қатор ораларини ишлашни ғўза қийғос шонага кирган ёки гуллай бошлаган даврда тубдан ўзгартириш керак. Бу даврда ғўзалар дала бетини асосан қоплаб олади, ерда нам яхши сақланади. Ён илдизлар эгат тубидан пастида, иккинчи қатордаги ғўзаларнинг ён илдизлари билан туташиб кетади. Бу даврда томирларга мумкин қадар озор бермаслик, аксинча улар барқ уриб ривожланишига шароит яратиш керак. Шуларни ҳисобга олиб, ишлаш чуқурлиги олдингиларига нисбатан юза қилиб ўтказилиши лозим. Пушта ёнларида жуда кўп томирлар бўлгани учун культиваторлар четки иш органлари 4-5 сантиметр, кейингиси 6-8, ўртадагиси 10-12 сантиметр чуқурликни юмшатишини мўлжаллаб созланиши лозим.

Гуллаш давридан бошлаб, юмшоқ-майин тупроқни ғўзани бағрига суриб, катта пушта ҳосил қилиш керак. Суғоришдан кейин ғўза туплари орасидаги бегона ўтларни илдизи билан суғуриб ташлаш зарур.

Далага тракторлар камроқ киришига эришмоқ учун бир неча хил ишларни бир йўла бажаришни таъминлаш лозим. Бу ўсимлик нормал ривожланишига имкон яратиб, ҳосилдорлик ортишига олиб келади. Масалан, ўсиш даврида даладан ўн марта трактор ўтганда ҳосилдорлик гектар бошига 36,0 центнер, 7 марта ўтганда 38,2 центнер бўлган. Бир неча хил агротехник тадбирларни бир йўла бажариш орқали тракторлар далага киришини уч марта қисқартириш натижасида ҳосилдорлик 2,2 центнер ортди.

Хўжаликларда ёки айрим участкаларда ғўза қатор оралатиб суғорилаётган бўлса, сув юрадиган қатор оралари юқорида кўрсатилган чуқурликда ишланаверади. Аммо сув юрмаган қатор оралар устки қисмида илдизлар кўп бўлгани учун уларни чуқур юмшатмаслик даркор. Фақат «ККО» ишчи органлари билан 4-5, кўпи билан 6-8 сантиметр чуқурликда майин юмшатиб қўйиш кифоя.

Ғўза интенсив ҳосил тўплашга киришган август ойида ўсимликни тўғри парваришлаш катта аҳамиятга эга. Бу даврда ўз вақтида экилиб, яхши ривожланган ғўзалар шиғил кўсак тугади. Қайта экилган ёки агротехника тадбирларини ўз вақтида сифатли ўтказмаслик натижасида ривождан қолган участкаларда дастлабки кўсаклар пайдо бўла бошлайди. Шуларни ҳисобга олган ҳолда август ойидаги ғўза парвариши агрономлар, тажрибакор пахтакорлар маслаҳати асосида, ҳар бир участкадаги ғўза ривожи ҳисобга олиб, қатъий табақалаштирилган ҳолда олиб борилиши лозим.

Ғўза вояга етиб, кўсаклаш даврида ўсиш жараёнлари бирмунча сусаяди. Бутун пластик моддалар асосан кўсакларга йўналган бўлади. Шуни ҳисобга олиб, бўлиқ, серкўсак участкаларда, ғўзаларга иложи борича озор етказмаслик керак. Август ойининг бошидаёқ қаторларни ишлашни тугаллаш, охирги культивация билан бир йўла суғориш учун чуқур эгатлар олиб қўйиш тавсия этилади. Талаб этилганда қондириб суғорилади, ғўза туплари орасидаги йирик ўтлар илдизи билан юлиб турилади.

М. МУҲАММАДЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.
А. ЗОКИРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари доктори.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги, Ўзбекистонда машинасозликни ривожлантиришга, пахтачиликни замонавий серунум техника билан таъминлашга катта ҳисса қўшганлиги ҳамда ижтимоий ҳаётда актив иштирок этаётганлиги учун Бутуниттифоқ «Союзмашхлопководство» саноат бирлашмаси бўлимининг бошлиғи ўртоқ Виталий Александрович **Нечипоренкога** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берди.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ҳамда СССР Олий Советининг сессияси якунлари чет эл оммавий ахборот воситаларининг диққат марказида турибди. Турли мамлакатларнинг матбуоти КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг сессияда сўзлаган нутқини эълон қилиб, Совет Иттифоқи экономикани интенсив ривожлантириш, ишлаб чиқариш структурасини қайта қуриш, совет кишиларининг фаровонлигини янада ошириш, тинчликни мустаҳкамлаш учун кураш йўлидан дадил олға бораётганлигини таъкидламоқда. СССР Олий Советн А. А. Громикони СССР Олий Совети Президиуми Раиси этиб сайлаганлиги ҳамда Э. А. Шеварднадзени СССР ташқи ишлар министри қилиб тайинлаганлиги кўзга кўринарли жойларда хабар қилинмоқда.

«СССР: Партиянинг жамиятдаги раҳбарлик роли мустаҳкамланмоқда, КПСС Марказий Комитети ва унинг Сиёсий бюроси ишининг интенсивлиги ошмоқда, «янги улуғвор вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш йўлидаги актив бунёдкорлик фаолияти», «Ленин йўлидан оғишмай олға бориб» — Болгария газеталари сессия материалларини ана шундай сарлавҳалар остида эълон қилди. М. С. Горбачев Советлар мамлакати ҳозир масъулиятли паллада турганлигини қайд этди, деб ёзади Венгрияда чиқадиган **«Непсабадшаг»** газетаси. Яқин ва узоқ истиқболга мўлжалланган стратегик йўл белгилаб олинмоқда, КПСС XXVII съезди қабул қилиши лозим бўлган янги таҳрирдаги партия программаси ишлаб чиқилмоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг нутқида совет сиёсий системасининг барча бўғинлари фаолиятини активлаштириш, ўртага қўйилган вазифаларни бажаришга оммани сафарбар этиш зарурлиги таъкидланди, деб уқтиради ГДРда чиқадиган **«Нойес Дойчланд»** газетаси. Буларнинг ҳаммаси жамиятда партиянинг раҳбарлик ролини янада кучайтиришни тақозо этади, КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси иши интенсивлигини кучайтиришни талаб этади. Сессия ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, совет гражданларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги масалаларни кўриб чиққанлигига эътиборни жалб этиб, газета қонуннинг мустаҳкамлиги — социалистик демократиянинг, социал адолатга қатъий риоя қилишнинг ажралмас қисми эканлигини уқтиради.

Сессиянинг иши СССР давлат ҳокимиятини янада мустаҳкамлаш, Совет Иттифоқининг социал-иқтисодий тараққиётини тезлаштиришга тўсқинлик қилаётган ҳамма нарсаларни бартараф қилиш йўлидан бораётганлигини тасдиқлайди, деб хабар қилади Кубанинг **Пренса Латина** агентлиги. Буларнинг ҳаммаси КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг КПСС Марказий Комитети март Пленумида сўзлаган нутқида баён этилган қоидаларга батамом мос тушади.

Чет эл матбуоти сессияда Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсий йўли тасдиқланганлигини уқтирмоқда. Совет Иттифоқи иқтисодий масалаларни биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган вазифа, деб ҳисобламоқда. Лекин у айни пайтда ташқи сиёсат билан жуда фаол шуғулланмоқда, деб уқтиради Англиянинг **«Таймс»** газетаси. «Самовий уруш»лар программасига қарши СССР келтираётган стратегик ва сиёсий далиллар ядро ва космик қуроллар бўйича Женева музокараларида совет позициясининг қатъийлиги ва принципиаллигини таъкидлайди, деб ёзади Англиянинг бошқа бир **«Файнэншл таймс»** газетаси.

СССР Олий Советн сессиясида айтилган ҳамма гаплар Совет Иттифоқининг асосий ташқи сиёсат йўли ўзгармаслигидан далолат беради, деб ёзади Япониянинг **«Иомиури»** газетаси. СССР Женевада ўтказилаётган ядровий, космик қуроллар хусусидаги музокараларда АҚШ позициясида силжиш бўлишига эришаверади, АҚШнинг «стратегик мудофаа ташаббуси» деб аталган ҳатти-ҳаракатига чек қўйиш учун куч-ғайратини сарфлайверади. Айни пайтда СССР ғарб билан савдо ва бошқа икки томонлама амалий алоқаларни ривожлантиришнинг илғариги йўлини давом эттираверади». **(ТАСС).**

ЎЗБЕК МЕЛИОРАТОРЛАРИ ГВИНЕЯДА

КОНАКРИ, 3 июль. ТАСС мухбири В. Павлов хабар беради: Совет Иттифоқининг кўмаги билан Гвинеянинг Монашон районида қурилаётган қишлоқ хўжалик комплекси — Ғарбий Африкадаги мазкур мамлакат экономикаси аграр секторини ривожлантириш комплекс программасининг энг муҳим объектларидан биридир. Бу лойиҳанинг амалга оширилиши, деди Гвинея Республикаси қишлоқ хўжалигини ривожлантириш министри А. Фофана, Гвинеянинг озиқ-овқат билан ўзини-ўзи таъминлашга эришиш вазифаларини ҳал этишга муҳим ҳисса қўшади. А. Фофана бу ерга келган Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари Т. Камолов бошлиқ делегацияни қабул қилиб гвинеялик ҳамкасблари билан биргаликда ҳозирнинг ўзидаёқ лойиҳалаш ва қидирув ишларини тугаллаган совет мутахассисларининг меҳнатига юксак баҳо берди.

Монашон ирригация системаларининг вужудга келтирилиши шоли экишни анча кўпайтириш имконини беради. Уғит ва замонавий техникани қўллаш ҳозирги пайтда ҳар гектар ердан олинаётган 6—7 центнер ўрнига шоли ҳосилдорлигини 30 центнерга етказиш имконини беради.

Гвинея Республикасининг раҳбарлари Совет — Гвинея ҳамкорлигини юксак баҳолаб, бундай ҳамкорликни янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш истагини билдирмоқдалар. Биргаликдаги лойиҳаларни рўёбга чиқариш самарадорлигини янада ошириш мақсадида Гвинея қишлоқ хўжалигини ривожлантириш министрлиги ҳузурида Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик қилувчи махсус мувофиқлаштирувчи марказ ташкил этилди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● БРАЗЗАВИЛЬ. Бу ерда Конго Меҳнат партияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини якунлади. Пленум қатнашчилари республика Миллий халқ мажлиси сессиясининг Конго Халқ Республикасини иқтисодий ривожлантириш ҳозирги беш йиллик плани бажарилиши ҳамда мамлакатни 1987—1991 йилларда иқтисодий ривожлантиришнинг иккинчи беш йиллик плани асосий йўналишлари ҳақидаги докладини муҳокама қилдилар.

● РИМ. Италия пойтахтида террорчилик ҳаракати амалга оширилди. Римдаги халқаро аэропортнинг багаж бўлимасидаги заллардан бирида чамадонга яшириб қўйилган бомба портлади. АНСА агентлигининг ёзишича, бу чамадон Ҳиндистонга жўнайдиган пассажир самолётига ортилиши керак эди. Ахборот агентликларининг хабарларига қараганда, бир неча ишчи жароҳатланган. Полиция аэропорт атрофини қуршаб олган.

(ТАСС).

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ

1966 ЙИЛГИ 3 ПРОЦЕНТЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЁМИ 152-ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

БУ ТИРАЖ 1985 ЙИЛ 30 ИЮНДА МОГИЛЕВ ШАҲРИДА УТКАЗИЛДИ.

Заёмнинг ҳамма бир юз бир разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
100504	1—50	40	130367	1—50	40	155724	20*)	500
100990	03*)	500	130988	41*)	500	156377	16*)	500
101436	17*)	500	131170	01*)	2500	157491	25*)	2500
101562	49*)	500	131288	35*)	500	158116	29*)	500
101625	45*)	1000	131637	1—50	40	159499	07*)	500
101820	48*)	500	132214	07*)	500	160416	39*)	500
101863	1—50	40	132815	46*)	500	161044	17*)	500
102356	38*)	1000	132965	1—50	40	161344	38*)	500
102874	1—50	40	133113	13*)	500	162283	1—50	40
104454	10*)	500	133763	1—50	100	163009	1—50	40
105233	35*)	500	134578	1—50	100	163394	49*)	500
105920	1—50	40	134799	34*)	500	163636	29*)	500
106358	28*)	500	135115	43*)	1000	164237	14*)	500
106677	25*)	500	135352	12*)	500	166251	10*)	500
106874	01*)	500	135433	48*)	500	166540	1—50	100
107064	11*)	500	135787	19*)	500	167168	09*)	500
108100	25*)	500	136082	06*)	500	167756	12*)	1000
108358	1—50	40	136361	34*)	500	168037	02*)	500
108852	40*)	1000	136895	18*)	500	173033	1—50	40
108915	1—50	40	137173	35*)	500	173412	1—50	40
109133	46*)	1000	137325	1—50	100	173979	06*)	500
109960	1—50	40	137763	1—50	40	174663	50*)	500
109999	35*)	500	138513	10*)	500	174684	17*)	500
111053	11*)	500	138736	33*)	1000	175986	17*)	1000
111439	33*)	500	139371	1—50	100	177066	1—50	100
111891	32*)	1000	139734	45*)	500	177149	14*)	500
112263	1—50	40	140585	33*)	500	177822	1—50	40
112814	1—50	40	140598	06*)	500	178198	32*)	1000
112906	1—50	40	140883	29*)	5000	178541	08*)	500
113018	12*)	1000	140947	23*)	500	178751	1—50	40
113999	43*)	2500	141149	1—50	40	179941	1—50	40
114146	21*)	5000	141270	1—50	100	181446	12*)	500
114627	36*)	500	141628	15*)	2500	181525	43*)	500
115028	21*)	500	141820	41*)	500	181642	24*)	500
116404	39*)	500	141978	28*)	500	182001	18*)	1000
116454	20*)	500	142215	21*)	500	183124	1—50	40
116746	41*)	500	142240	02*)	500	184302	1—50	40
119232	1—50	100	142579	46*)	500	184613	36*)	500
120175	1—50	40	142589	45*)	500	184736	21*)	500
120505	32*)	500	142749	1—50	100	186729	1—50	100
120700	1—50	40	143246	16*)	500	186828	12*)	500
121245	37*)	500	143387	39*)	500	188951	1—50	100
122287	01*)	500	143650	41*)	500	189173	37*)	500
122504	47*)	500	143720	12*)	1000	189359	1—50	40
122668	48*)	500	143831	20*)	500	189425	1—50	40
123001	38*)	500	144323	18*)	500	190521	03*)	500
123585	1—50	40	145124	43*)	500	190696	08*)	500
123727	23*)	500	145126	21*)	500	190716	1—50	40
123854	1—50	100	146593	45*)	2500	190912	04*)	500
124016	41*)	1000	146654	29*)	500	190919	37*)	500
124219	45*)	500	146671	38*)	500	191000	42*)	500
124226	03*)	1000	146699	13*)	500	191094	26*)	500
124794	08*)	500	148354	22*)	500	193326	1—50	100
125250	04*)	500	148737	03*)	500	194233	38*)	500
125269	24*)	500	149127	1—50	100	194279	23*)	1000
126464	24*)	500	150273	1—50	40	194720	06*)	500
127500	1—50	100	152696	30*)	1000	196584	49*)	500
127649	27*)	500	153070	38*)	500	197112	1—50	40
127771	1—50	40	153842	1—50	40	197119	28*)	500
127937	1—50	40	154103	40*)	1000	197642	35*)	500
128330	1—50	40	155376	24*)	1000	199729	04*)	500
128652	27*)	500	155481	26*)	500	199826	1—50	40
130019	49*)	1000	155670	02*)	500			

Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган. Ўн сўмлик облигацияларга ютуқларнинг ярми тўланади. Ютуқ суммасига облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Ўзбекистон ССРдаги омонат кассалари газетанинг навбатдаги сони чиққандан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказиш бўйича комиссиянинг раиси — Могилёв шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари В. Г. ПАСТУШЕНКО.

Комиссиянинг масъул секретари — Л. П. ЕСИНА.

1982 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЁМИ 28-ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

БУ ТИРАЖ 1985 ЙИЛ 30 ИЮНДА МОГИЛЕВ ШАҲРИДА УТКАЗИЛДИ.

Заёмнинг ўн тўрт разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
200147	021*)	1000	234888	1—100	100	266091	059*)	2500
201288	068*)	500	235173	002*)	1000	266811	023*)	1000
201399	029*)	500	235361	1—100	250	267154	044*)	1000
202220	1—100	250	235490	1—100	250	267381	013*)	1000
202601	1—100	100	235961	086*)	500	267407	1—100	250
202916	1—100	250	236281	021*)	500	267907	059*)	2500
204175	086*)	1000	237335	082*)	500	268624	082*)	2500
204884	1—100	100	239152	1—100	100	269909	001*)	1000
205499	062*)	1000	239418	1—100	250	270723	045*)	1000
205501	1—100	250	239931	021*)	1000	271463	053*)	5000
205752	057*)	500	240353	053*)	1000	271936	028*)	5000
205758	046*)	2500	240454	059*)	500	272139	1—100	100
206549	016*)	500	242364	1—100	100	273243	063*)	2500
206614	1—100	100	242444	017*)	500	273941	053*)	500
206683	1—100	100	242913	026*)	1000	274105	060*)	500
207904	095*)	1000	242918	078*)	500	274637	033*)	1000
207981	1—100	100	243846	055*)	1000	274700	025*)	1000
209917	033*)	1000	244171	075*)	1000	276362	059*)	1000
210379	061*)	1000	244569	052*)	2500	276939	1—100	100
210551	070*)	2500	244582	063*)	1000	277044	1—100	100
210817	081*)	1000	244685	038*)	1000	277351	1—100	250
211433	003*)	2500	245558	085*)	2500	277478	1—100	100
211460	060*)	5000	247724	052*)	2500	277617	1—100	100
212489	032*)	1000	248143	039*)	500	277928	028*)	500
212808	1—100	100	249052	038*)	1000	277961	1—100	100
212878	1—100	100	249053	1—100	250	278574	013*)	500
213009	1—100	100	249172	021*)	500	279039	014*)	500
213269	024*)	1000	250691	1—100	100	279447	1—100	100
214756	011*)	1000	250896	004*)	500	279459	057*)	500
215454	1—100	100	251374	097*)	1000	279592	065*)	500
215456	017*)	1000	251519	1—100	100	280605	046*)	500
215888	1—100	250	251619	1—100	100	280799	042*)	1000
216160	1—100	100	252184	035*)	1000	281657	1—100	250
217181	046*)	500	252348	1—100	100	282218	056*)	2500
217544	094*)	10000	252453	1—100	100	282348	1—100	100
217553	1—100	100	253045	092*)	2500	283286	1—100	250
217997	070*)	500	253802	059*)	500	283556	035*)	2500
218000	020*)	1000	253920	1—100	250	283649	081*)	500
218140	1—100	250	254111	049*)	500	283955	031*)	1000
219123	024*)	500	254236	071*)	1000	284482	1—100	100
219571	022*)	1000	254768	1—100	500	285384	012*)	1000
220923	032*)	500	255000	080*)	500	286428	067*)	1000
222276	1—100	100	255249	1—100	100	286746	005*)	2500
222434	092*)	500	256283	1—100	250	287447	1—100	250
224112	065*)	500	256451	1—100	250	287474	086*)	500
224128	096*)	500	256746	065*)	500	288926	083*)	500
224388	1—100	500	257312	081*)	1000	289758	090*)	1000
224676	1—100	100	257490	009*)	500	290280	016*)	1000
224727	1—100	250	257665	039*)	1000	290401	063*)	500
225101	1—100	250	259671	066*)	1000	292156	075*)	500
225369	013*)	1000	259950	1—100	100	294784	1—100	250
226164	1—100	100	260176	093*)	1000	294929	1—100	100
226468	029*)	2500	260765	073*)	500	295067	035*)	2500
226573	005*)	500	260774	1—100	100	295178	014*)	500
226626	015*)	1000	261390	083*)	2500	296007	052*)	500
228481	003*)	500	261773	062*)	1000	296279	068*)	1000
228712	042*)	500	262335	1—100	100	296342	1—100	100
229119	014*)	500	262667	026*)	1000	297048	097*)	1000
229862	050*)	2500	262783	1—100	100	297716	1—100	250
229965	093*)	1000	263135	1—100	100	298106	017*)	1000
230525	030*)	500	264301	1—100	250	298377	1—100	250
231630	034*)	500	265309	095*)	1000	298536	1—100	100
232205	068*)	1000	265473	1—100	100	298543	085*)	500
232884	013*)	500	265567	1—100	100	299257	1—100	250
233130	020*)	2500	265660	026*)	1000	299699	1—100	250
233610	080*)	500	265910	010*)	1000	299984	090*)	5000
234149	013*)	5000	265986	052*)	2500			

Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 99 номерига 100 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда эллик сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

Йигирма беш сўмлик облигацияларга ютуқларнинг ярми тўланади. Ютуқ суммасига облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Ўзбекистон ССРдаги ҳамма омонат кассалари газетанинг навбатдаги сони чиққандан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказиш бўйича комиссиянинг раиси — Могилёв шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари В. Г. ПАСТУШЕНКО.

Комиссиянинг масъул секретари — Л. П. ЕСИНА.

ШУ КУННИНГ МАВЗУИДА

Мева-сабзавот маҳсулотларини йиғиштириб олиш ва тайёрлаш суръатлари оширилсин

Бу йилги об-ҳаво шароитлари ноқулай келганлигига, айниқса, апрель ойида совуқ бўлганлигига қарамай, республика мева-сабзавотчилари яхши ҳосил етиштириб, уни йиғиб-териб олишга киришдилар, давлатга янги узилган сервитамин маҳсулот сотиш планлари ва мажбуриятларини бажариш устида зўр ғайрат билан ишламоқдалр.

ЭНГ масъулиятли давр бошланди. — сабзавот, картошка, хўл мева ҳосили йиғиштириб олинмоқда, республикадаги, Бутуниттифоқдаги истеъмолчиларга юборилмоқда ва қайта ишлаш саноатига топширилмоқда. Ҳозир кўп нарса мева-сабзавотчиларнинг ва тайёрловчиларнинг, транспортчиларнинг, савдо ташкилотларининг ва қайта ишлаш корхоналари ходимларининг аҳил ишлашига боғлиқ.

Хўш, ҳосилни йиғиштириб олиш ва харид қилиш ишлари қандай ташкил этилган? 1 июлга қадар сабзавот тайёрлаш йиллик плани 16 процент, картошка ва хўл мева тайёрлаш плани 8 процент бажарилди.

Сурхондарё, Андижон областларининг хўжаликлари бу маҳсулотларни тайёрлашни муваффақиятли ўтказмоқдалар. Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги», Ўзбекистон районидаги Муқимий номли, Самарқанд районидаги Горький номли колхозлар ва «Ленинобод» совхози ҳамда бошқа кўпгина хўжаликлар яхши натижаларга эришмоқдалар.

Мамлакатнинг саноат марказларига сабзавот ва хўл мева бултургидан илдамроқ етказиб берилмоқда.

Афсуски, сабзавот ва хўл мева ҳосилини йиғиштириб олиш иши ҳамма жойда ҳам пухта йўлга қўйилган эмас. Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Тошкент, Хоразм, Фарғона областларининг хўжаликлари сабзавот ҳосилини йиғиштириб олиш ва тайёрлаш соҳасида орқада қолмоқдалар. Кўпгина колхоз ва совхозлар картошка кавлашга ҳали киришганлари йўқ. Бу иш Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигининг ихтисослаштирилган совхозларида дуруст йўлга қўйилмаган.

Булунғур районидаги «Булунғур», «Интернационал», Улуғбек номли, Самарқанд районидаги «Ленинизм», Тошкент районидаги «Ленинград», Оржоникидзе районидаги Оржоникидзе номли, «ВЛКСМ 60 йиллиги», Калинин районидаги «Хасково» совхозларида, Оржоникидзе районидаги Ленин номли, «Қизил Ўзбекистон», Калинин районидаги Оржоникидзе номли, Куйбишев номли, Тошкент районидаги К. Маркс номли, Ильич номли, Самарқанд районидаги «Победа», Ленин номли колхозларда сабзавот ҳосилини йиғиштириб олиш ишларига жуда секинлик билан киришилмоқда. Ёзнинг эндигина бир ойи ўтди, шаҳарлардаги магазинларда, колхоз бозорларида бодринг, кўкатлар деярли кўринмай қолди. Савдо тармоғига бақлажон, помидор, олма ва бошқа маҳсулотлар жуда кам етказиб берилмоқда, айни вақтда хусусий кишилар бу маҳсулотлар билан савдо қилмоқдалар.

Қорақалпоғистон АССРда пландаги 2,8 минг тонна ўрнига давлатга атиги 100 тонна бодринг топширилди, бу ердагилар пиёз, сабзи, хўраки лавлаги топширишга ҳали киришганлари ҳам йўқ. Жиззах, Бухоро, Навоий, Сирдарё, Хоразм областларида мева-сабзавот тайёрлаш иши тузукроқ ташкил этилмаган. Мана шуларнинг ҳаммаси маҳсулот нархининг ошишига олиб бормоқда, аҳолининг ҳақли равишда ранжишига сабаб бўлмоқда.

Республика Мева-сабзавот хўжалиги министрлигининг ихтисослаштирилган совхозлари бултурга нисбатан 10 минг тонна сабзавот ва 2,3 минг тонна картошка кам топширдилар. Бу ерда сабзавот маҳсулотининг белгиланган турларини етиштириш ва давлатга топшириш иши ҳам етарли равишда пухта йўлга қўйилмаган.

САВДОГА чиқарилаётган мева-сабзавотнинг сифати масалаларига дуруст аҳамият берилмаяпти. Колхоз ва совхозлардан маҳсулот сортларга ажратилмай юборилмоқда, савдо ташкилотларида ҳам улар стандарт даражасига етказилмаяпти. Натижада аҳоли бу маҳсулотни сотиб олмаяпти.

Сабзавот экинларининг агротехникасини бузишга йўл қўйилмоқда. Текшириш шуни кўрсатдики, Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Қашқадарё агросаноат бирлашмаларининг мева-сабзавот етиштирувчи баъзи хўжаликларида помидор, бодринг ва бошқа экинларни бегона ўт босиб кетган, улар касалга чалинган, ўз вақтида суғорилиб, культивация қилинмаяпти. Боғ ва токзорлар қаровсиз ташлаб қўйилган. Токзорларда жуда ташвишли аҳвол рўй бермоқда, кўпгина хўжаликлар хомток қилишни шу пайтгача тугалламаганлар, ток шохлари қалинлашиб, чирмашиб кетган, ҳосилнинг ривожланиши ва унда шира тўпланиши суст бормоқда, секин пишиб етилмоқда. Кўп жойларда ток ҳосилининг жуда хавфли кушандаси — ток қурти пайдо бўлди, айниқса, Самарқанд областида бу ҳашаротга қарши дорилаш яхши ташкил этилмаган.

Партия ташкилотлари, агросаноат комплексининг ходимлари давлат ва план интизомига риоя этилиши устидан лозим даражада контроллик қилмаяптилар. Кўпгина хўжаликлар сабзавотнинг белгиланган турларини экиш планини бажармадилар. Чунончи, Самарқанд агросаноат бирлашмасининг Ленин номли совхози 7 гектар ерга хўраки лавлаги, 20 гектар ерга пиёзни кўп эккан, бодринг, сабзи, гаримдори экиш планлари эса бажарилмаган. Навоий номли совхозда ҳам аҳвол шундай. Умуман Самарқанд агросаноат бирлашмаси бодринг экиш планини атиги 42 процент бажарган.

ҲОСИЛНИ йиғиштириб олиш билан бирга кечки сабзавот экишни унутмаслик керак. Ҳозир кўклам фаслида сабзавот камроқ экилганининг ўрнини қоплаш учун уни такрорий экиш ишларини ҳамма жойда авж олдириб юбориш, экинларни яхшилаб парвариш қилиш ва мўл ҳосил олиш зарур.

Бу йил Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги планга мувофиқ Москва шаҳрига июнь ойида 5 минг тонна помидор юбориши керак эди, шундан 3 минг тоннасини Фарғона ва 2 минг тоннасини Андижон агросаноат бирлашмаларининг мева-сабзавотчилик хўжаликлари жўнатиши лозим эди. Шу бирлашмаларнинг совхозларида помидордан яхши ҳосил етиштирилди, улар бу топшириқни бемалол бажаришлари мумкин эди. Бироқ хўжалик раҳбарларининг беparвolиги оқибатида идишлар, ўраш материалларини ўз вақтида тайёрлаш ишлари ташкил қилинмади. Область ташкилотлари ҳам бу муҳим ишни дуруст назорат қилмадилар. Натижада шу йилнинг 1 июлигача Андижон агросаноат бирлашмасининг хўжаликлари атиги 140 тонна помидор жўнатдилар.

Ҳозир далаларда сабзавот, картошка, полиз маҳсулотлари, хўл мева мўл-кўл пишиб етилмоқда, уларни тезроқ йиғиштириб олиш, хўжасизлик йўлига тўсиқ қўйиш ва шу билан бирга уларни тайёрлашни жадаллаштириш, бунинг учун жамики маънавий ва моддий рағбатлантириш воситаларидан фойдаланиш керак. Бутун ҳосил ҳеч нобуд қилмай йиғиб-териб олиниши ва меҳнаткашларнинг дастурхонига етказиб берилиши зарур.

Ҳозир область ва район партия ташкилотлари зиммасига юксак масъулият юкланган. Мева-сабзавот ҳосилини йиғиб-териб олишни ўз вақтида ўтказиш ва давлатга топшириш учун социалистик мусобақа кенг қулоч ёздирилиши керак. Мева-сабзавотнинг сифати, савдо корхоналарига, Умумиттифоқ истеъмолчиларига етказиб берилиши ва қайта ишлаш корхоналарига топширилиши билан боғлиқ бўлган барча масалалар партия комитетларининг доимо диққат марказида бўлиши лозим.

Редактор ўринбосари
Б. ЮСУПОВ.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МАДАНИЯТ ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири (доцент): илмий коммунизм;

доцентлар: нутқ маданияти, библиография, маданий-оқартув ишлари тарихи ва назарияси;

катта ўқитувчилар: библиография, илмий коммунизм, оркестр дирижёрлиги.

ИНСТИТУТНИНГ НАМАНГАН ШАҲРИДАГИ ФАКУЛЬТЕТИДА ИШЛАШ УЧУН

катта ўқитувчи: ижтимоий фанлар.

ўқитувчилар: ижтимоий фанлар (2), кутубхонашунослик ва библиография (3), маданий-оқартув ишлари (2), режиссёрлик ва актёрлик маҳорати (3), тил ва адабиёт (3), жисмоний тарбия.

КОНКУРС МУДДАТИ — 30 АВГУСТГАЧА.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700164, Тошкент шаҳри, Високовольтний массиви, 3 сектор, 127-«а» уй. Телефонлар: 62-03-23, 62-03-24.

СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
АНДИЖОН ИНДУСТРИАЛ-ПЕДАГОГИКА ТЕХНИКУМИ
1985-1986 ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА:

АВТОМОБИЛЛАРНИ РЕМОНТ ҚИЛИШ ВА УЛАРГА ТЕХНИК ХИЗМАТ КЎРСАТИШ; ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ; ЧОРВАЧИЛИКНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ.

СИРТҚИ БЎЛИМГА:

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш.

Техникумга ҳунар-техника билим юртларини битирган ҳамда 10-синф маълумотига эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, соғлиғи ҳақида справка (086/У форма), 6 дона 3х4 см. ҳажмли фотосурат, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (меҳнат стажига эга бўлганлар учун), охирги иш жойидан характеристика;

Ҳужжатлар кундузги бўлимга 14 августгача, сиртқи бўлимга 10 августгача қабул қилинади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ: ТАНЛАГАН ИХТИСОСИДАН СИНОВ, МАТЕМАТИКА (ОҒЗАКИ), ОНА ТИЛИ ВА АДАБИЁТДАН (ИНШО).

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 21 августгача ўтказилади.

Қабул қилинганлар кунига 3 марта бепул овқат, ёзги-қишки кийим, стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқиш муддати — 2 йилу 10 ой.

Техникум ҳунар-техника билим юртлари учун техник-механик, техник-электроник; ўқув ишлаб чиқариш мураббийлари; ўрта мактаблар учун ишлаб чиқариш таълими ўқитувчилари; машина, трактор, автомобиль паркларини ишлатиш бўйича мутахассислар тайёрлайди.

Бизнинг адрес: Андижон шаҳри, Парковая кўчаси, 78-В уй. Телефонлар: 5-26-62, 5-06-86.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги
МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: травмотология ва ортопедия (медицина фанлари доктори), учинчи педиатрия (медицина фанлари доктори, доцент);
доцент: пульмонология;
ассистент: болалар сил касаллиги;

диагностика клиник лабораторияси **катта ўқитувчиси;**
марказий илмий-тадқиқот лабораторияси **кичик илмий ходими;**

КОНКУРС МУДДАТИ — 16 ИЮЛГАЧА.

Мурожаат учун адрес: 700007, Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси, 51-уй.

Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси коллективи Маданият ва санъат илмий редакциясининг катта муҳаррири С. П. Содиқовга отаси

Пўлат СОДИҚОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

5 ИЮЛЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Концерт залида — мактаб ўқувчилари». 10.05 — Телефильм. 10.35 — Мультфильмлар. 11.05 — «Жонажон ўлка оҳанглари». 11.35 — Телефильм. 11.55 — Концерт. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 15.50 — Концерт. 16.25 — Рус тили. 16.55 — Болалар учун фильм. 17.25 — «Подмосковьенинг агросаноат комплекси». 17.55 — «Бил ва удда-ла». 18.25 — Телефильм. 18.45 — Фильм-концерт. 19.00 — «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Агар соғлом бўлай десанг». 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.15 — Киношарҳ. 20.25 — «Сизни В. Кандилаки таклиф этади». 21.30 — «Время». 22.00 — Футбол. «Динамо» (К) — «Днепр». «Динамо» (М) — «Динамо» (Тб). 23.45 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — «Мингбулоқ чашмалари». Бадиий фильм. 2-серия. 10.25 — «Қалбга яқин қўшиқлар». 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.15 — «Буратино кўргазмаси». 11.45 — «Ёнингдами, ўртоқ...». 12.40 — Концерт. 13.15 — Мультфильм. 13.30 — Инглиз тили. 14.00 — «Июнь, Москва, Чертаново». Телеспектакль. 15.55 — Дзюдо. СССР чемпионати. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Оқшом тароналари». 19.45 — «Инсон. Ер. Коинот». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Халқ ижодиёти». 21.30 — «Время». 22.00 — «Дима Горининг мавқеи». Бадиий фильм. 23.35 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.25 — «Сирли бошоқ». 11.25 — Ҳужжатли фильм. 11.40 — «Қизил альпинистлар». Бадиий фильм. 5- 6-сериялар. 12.30 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Мультфильмлар. 18.30 — «Ёшлик». 19.00 — «Ахборот». 19.15 — Телефильм. 19.30 — Футбол. СССР кубоги. «Пахтакор» — «Луч» (Владивосток). Танаффусда — «Ахборот». 21.15 Манзарали фильм. 21.30 «Время». 22.00 — «Сара уруғ ҳосил бўлиқ». 22.20 — «Ҳимоя учун сўз». Бадиий фильм. 23.55 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30 — Москва-II. 18.20 — «Абитуриент — 85». 18.50 — Телефильм. 19.20 — «Ҳуқуқ—тартибот посбонлигида». 19.50 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Концерт. 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — «Абитуриент 85». 21.30 Москва II.

РАДИО

5 ИЮЛЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 10.15 — Най тароналари. 11.15 — «Юность». 12.10 «Узбекистан индустриальний». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Гулдаста». 16.00 — «Дўстларимиз овози». 17.00 — Ўқувчилар учун эшиттириш. 18.15 — Халқаро кундалик. 19.25 — «Ёшлик». 21.00 — Футбол: «Пахтакор» — «Луч». 21.15 — Концерт. 22.30 — «Инсоф». Радиоспектакль.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.